

ABONAMENTUL

pe un an . 28 Cor.
pe un jum. . 14
pe o lună . 2 40

Nr. de *Duminecă* :
pe un an . 5 Cor.
Pentru România și
America . . 10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA :
Deák Ferencz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Mulțumite publice și Loc de-
schis costă fiecare zăr 20 fil.
Manuscripte nu să ina-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Anul XIV.

NUMĂR POPORAL

Nr. 52

Cine-i membrul partidului?

— Notele unui cititor al „Tribunei.”

Tribuna a fost caterisită și excomunicată prin hotărârea comitetului național. De unde? din partidul național? In-
treb mai întâi: unde există sau există
cel puțin până în clipa acelei hotărâri
o listă exactă a membrilor partidului
și a gazetelor partidului? La orice
partid, ori cât de rudimentar, o astfel
de listă există și conducerea partidu-
lui știa în orice moment cine face
parte din partid și cine nu. La noi?
Aș dori să știu când a fost și unde
a fost în scris în lista partidului...
Insus președintele partidului?

Bine, asta-i o pură chestiune de
formă, veți răspunde. Hotărârea nu e
forma, ci fondul lucrului, atitudinea
și principiile politice ale unei per-
soane și a unei gazete. Poate fi ci-
ceva înscris în partid fără a avea în
sufletul său convingeri naționale și
fără aș pune faptele de acord cu
principiile partidului, și invers, poate
fi cineva în afară de partid, dar poate
să-i aparție prin convingerile și mai
ales prin faptele și manifestările sale
politice.

Dar tocmai aceasta-i unde voiam
să ajung și eu. Faptele și convinge-
rile unui om hotărăsc dacă el face
parte dintr'un partid sau nu. Tot ast-

fel și cu cazul „Tribunii”. Ea nu co-
respunde criteriului formal al aparti-
nerii la partid (pentru că până azi ni-
meni nu a corespuns acestui criteriu,
nici chiar d. președinte al partidului),
dar nu a dat atâtea dovezi că are ce-
tățenia morală în partid? „Tribuna”
nu se poate decât bucura dacă *fap-
tele* sânt admise ca singurul criteriu
pentru a judeca atitudinea politică.
Este un fruntaș, fie și cel mai activ,
care să aibă atâtea fapte, atât de
dese și mari la activul său, ca un
ziar care prin faptul apariției sale in-
suz e o succesiune neîntreruptă de
fapte mereu înalte? Fiecare zi prin
însăș ființa ei e prilejul unei *fapte*,
apariția unui număr nou. Fiecare idee
nouă, fiecare pagină, aproape fiecare
rînd e o nouă *faptă*, o declarație de
credință pe față și fără înconjur. Este
vre-un fruntaș care să poată afirma
acelaș lucru, că fiecare zi a sa e o
nouă *faptă*? Câte zile trec la el *sine
linea*!

Și câți „fruntași” vor fi (onoare ex-
cepțiilor), cari știu să se ferească pe
ascuns din calea prilejurilor de declara-
ție pe față a credințelor lor politice, fără
a pierde ceva din prestigiul credinței lor
politice. O mică fereală, o boală pre-
textată, o afacere grabnică ce te chiamă,
o scrisoare sau telegramă care s'a
pierdut în mod misterios, și fruntașul

a știut să se dea într'o parte și lumea
il crede, e *datoare* să-l creadă, că el
a fost altădată care, în cutare ocazie,
a strigat mai tare și a fost mai „na-
ționalist”.

Nu așa cu un ziar. Iel trebuie să se
declare *totdeauna* și în orice împre-
jurări, căci, apare zilnic și trebuie să
se rostască despre orice împrejurări
și întâmplări politice. Aici pretextele
nu se trec, și guturaiul nu-l poate
împiedeca să „iasă”. Și fapta lui, arti-
colul și ideia lui, nu rămân izolate,
faptele unui singur individ. Iele se re-
petă și se multiplică de atâtea ori, în
câte exemplare apare ziarul. Sânt tot
atâți oameni cari citesc ziarul (sau
și mai mulți), cari primesc ideea. Sânt
tot atâtea minți în cari se provoacă
acelaș proces de gândire, se produce
și se întipărește acelaș convingere:
sânt tot atâtea inimi în cari încolțește
acelaș sentiment de dragoste pentru
neam, de ură împotriva asupritorilor
și acelaș pornire spre *fapte* naționale.
Un ziar nu-i numai o singură *faptă*,
ci un număr nesfârșit de gânduri și
fapte nouă ce răsar pe urma lui. Fapta
lui e un tată cu copii și nepoți cu ge-
nerații întregi de fapte care se prelun-
gesc ca un răsnet repetat.

„Tribuna” nu are numai tot atâtea
titluri de drept de a aparține partidului,
câte numere a scos, câte articole a

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA”

Conu Alecu.

De I. A. Brătescu-Voinești *).

Conu Alecu, măcar că e boier eget-beget,
e de „prințipuri liberale”. Dă mâna cu ori și
care, — celui mai umilit când vine la dânsul
și zice să-și puie căciula în cap și-l poștește
pe scaun. Când se duce la moșie cu Iosif ti-
nichigiu ori cu Tilică fierarul, îi pune alături
cu dânsul în trăsură.

Odată, când i-s'a îmbolnăvit Dincă, feciorul
din casă, și a intrat în spital, nu era zi să nu
meargă să-l vadă și să-i ducă ba țigări, ba
câte ceva de ale mâncării. Cum vă spusei, e
de „prințipuri liberale”. Să te ferească însă
Dumnezeu să te întinzi mai mult decât soco-
tește dumnealui că ți-se cuvine, că numai
decât ți-o tae, dar știi, scurt! Și în asemenea
prilejuri chipul lui blajin și zâmbitor, care fi-
dă o înfățișare de bătrîn bun și glumeț, așa se
preface, încât nu-l mai cunoști. Mustața-i albă
colilie ca și părul, i-se lasă în jos, sprâncenile
negre ca smoala, i-se ridică în sus, iar de sub
ele scipește o privire care te silește să faci
trei pași înapoi...

* Ministerul de culte din România a publicat lista
subiectelor propuse pentru conferințele lunare ale in-
stituturilor. Acolo figurează și câteva „lecturi”; iar prin-
tre subiectele de lecturi se află nuvela dlui Brătescu-
Voinești, „Conu Alecu”.

În zilele în cari nu e dus la vie ori la mo-
șie, se adună cu alți câțiva bătrîni de seama
lui, sub umbra teilor din grădina publică. A-
colo stau de vorbă până la vremea mesei.
Totdeauna are ceva de istorisit, iar ceilalți îl
ascultă cu drag, că e om umblat și nimeni
nu știe să istorisească mai frumos și mai cu
liaz ca dumnealui.

Iată-i. Rîsul stărnit de căderea unui om care
trecea grăbit aduce aminte lu Conu Alecu de
o întâmplare.

— De ce i-o fi venind omului să rîză, când
vede pe altul căzând?... Sânt vr'o câțiva ani
d'atunci, mă întorceam cu nevasta dela Kis-
singen. Finareta, când o vedea pe cineva că-
zând, moare... o apucă un ris de nu se mai
poate stăpâni... Eram într'o gară de prin Au-
stria. Stam amândoi la fereastră... Un neamț
înalt, mare cât un mal, venia grăbit să se urce
în tren. Nu știu cum calcă și odată fleanc! se
întinde cât era de lung drept înaintea ferestrei
noastre: — pe urmă se scoală repede și intră
în vagonul nostru. Pe nevastă-mea o apucase
un ris cu istericale... și rîzi... și rîzi... rîdea cu
lacrimi. Îi șoptesc: „Stăpânește-te, dragă, asta
nu se face”. Aș! mai rău. Își pusese batista
peste obraz și rîdea, mă rog de să clătina
vagonul...

Cei șase bătrîni cari ascultă pe Conu Alecu,
rîd și ei de se topesc. Ei cunosc pe coana Fi-
nareta și știu cât de dragălaşă e când rîde,
până și acum la bătrînețe.

În vremea asta se apropie doctorul Clopo-
tescu, băiat bun de altminteri, dar cam prea
îndrăzneț, și adresându-se către cei cari ascul-

tau, le zice bătând pe umeri pe Conu Alecu:
— Ce palavre vă mai spune boierul, de ri-
deți cu atîta poită?

Deodată chipul rîzător al lui Conu Alecu
se schimbă, dar știi? la moment: mustața
albă i-se lasă în jos, sprâncenile negre se
urcă în sus, — aruncă mâna de pe umăr și
cu o privire care face pe doctor să se retragă
trei pași:

— Mă rog, rudă nu mă știu cu dumneata:
— de copilărit împreună, n'am copilărit; a-
tunci se vede că-ți sânt dator ceva, de mă
bați pe umeri și mă faci palavragiu: că numai
cui ești dator, te ia peste picior. Ce-ți sânt eu
dator dumitale?

Și duce mâna la buzunar să-și scoată por-
tofoliul.

Îndrăzneț e doctorul; dar sub privirea dreaptă
a conului Alecu, e greu să nu-ți pierzi piuitul,
mai ales când, pe chipul nici unuia din cei de
față nu vezi vre-o încurajare. Bălbăe câte-va
cuvinte și pleacă încurcat.

— Fie, că bine i-o făcuși, coane Alecule!

— Ei! comedia cioroilor!...

Îmi pare rău că i-o făcuși, dar te silește.

Asta e cusurul băieților astora: buni, deștepți,
or fi știind carte multă, dar nu știu să se
poarte. Nu se mai uită că ești cu părul alb.
Pac! pac! mă bate peste umeri și mă face
palavragiu. Păi aș putea să-i fiu bunic, bată-l
pustia. Asta e ca istoria cu Hristache Glavă;
d'ăia-l întrebai cât îi sânt dator.

— Dar ce istorie e aia, Coane Alecule? în-
trebă unul.

— Nu v'am spus-o?

scris și câte idei bune a sămănat. În fața opiniei publice ea se prezintă cu un uriaș bagaj de certificate morale: *faptele altora* pe cari ea nici nu mai e stăpână, pe cari nu le mai poate cârmui în senz antinațional, chiar de ar voi, dar a căror paternitate cu mândrie o poate reclama pentru sine. Sânt sămintele aruncate de ea, germeii ce au încolțit, au rodit și urmează înainte încă a rodi pentru neamul nostru. Ce este față cu ele sărăcicioasa listă de merite naționale a cutărui „fruntaș” din Șunturug? Ce sânt faptele acelea puține și mărunte, adesea și ele produsul propagandei politice — a „*Tribunii*”?

În conștiința acestor merite și fapte, „*Tribuna*” poate repudia liniștită certificatul *formal* al apartinerii la partid, mai ales că nimeni din fruntași nu-l poate produce și el nici nu există. Aceasta ca o nouă dovadă pentru felul excelent al organizării partidului și ca o nouă confirmare a criticelor pe cari le-a formulat „*Tribuna*” despre această organizare.

Iar când partidul va întița lista membrilor săi și a ziarelor sale, nu mă îndoiesc că între cei dintâi cari se vor înscrie vor fi redactorii „*Tribunii*”, iar între ziarele naționale partidul va fi silit să înscrie „*Tribuna*” la locul de frunte.

Dela dl A. C. Popovici la Ioan Alexandru. În hierarhia planetară e o mare distanță de rang între Canopus, de pildă, și Soare; în hierarhia intelectuală e mare, de pildă, dela «celebru» Belinbroke până la dl Popovici, — nu e însă tot atât de mare, în publicistica noastră politică între dl Popovici și nobilul obscurid Ioan Alexandru. Apăruți pe orizontul politiceii noastre în timpuri deosebite, elucubrațiile lor astăzi se aseamănă totuși atât ca intensitate cât și ca dimensiuni — și vedem alături, rotind

în perfectă armonie în sistemul astrului primordial al sferei noastre publicistice, alături — în razele de atracțiune slăpânitoare ale «*Gazetei*».

Ioan Alexandru, răsărit fără de veste din genună, va străluci de-aici înainte spre mărirea gazetăriei românești, risipind și cele din urmă fășii de întunec ce mai stăruiau încă pe globul nostru păcătos. Un snop de raze providențiale a revărsat asupra lumii noastre de necazuri și a făcut odată și pentru totdeauna o lumină deplină. Vom ști de-acum că dl Goga nu e între rândurile «celor mai buni ai noștri», că e «un mic poseur», cu «gesturi teatrale», rob al convențiilor, că ne trimite «pur și simplu injurii și calomnii» și că și d-sa (poate în primul rând) e cauza «destrăbălării politice» dela noi. Vom mai afla, și, că «tinerii oțeliți» sând «jertfa rafinării tizaiste» și că cu tot oțelul lor, sânt robi ai slăbiciunii. Și iarăși, vom afla că «*Tribuna*», dimpreună cu «Goga și soții au pornit o campanie de distrugere și subminare națională», atentând la demnitatea și integritatea poporului român (a se înțelege: din Ungaria și Transilvania — N. Cor.), o acțiune antagonistă, perversă și veninoasă.

Dar noua lumină siderală ne vine și cu sfaturi. Dl Goga și ziarul nostru sânt trimiși să învețe dela Sasi, unde «tinerii» nu sânt pripitiți ci cu atât mai oțeliți și nu «deteriorează sau offensează cât de puțin integritatea demnității națiunii, sau interesele ei!!» Ca culme apoi, bieții de noi mai sântem și turțiți, cu următoarele admonestări, prinse în două puncte de-o plasticitate sculpturală:

1. Orice interes personal, orice ambiție personală trebuie subordinată și jertfită interesului comun. Aceasta e politica noastră sinceră!

2. De dragul interesului comun treci peste micile erori și greșeli, fii discret (N. R.) și în caz de lipsă jertfești chiar adevărul (! N. R.) Aceasta e politică diplomatică matură (! N. R.)

Noi cei cu «interese și ambiții personale», dimpreună cu voi iubii cititori ai noștri, cari de bună seamă aveți cu toții o justă pătrundere în rostul superior al atitudinii din prezent și a celei din trecut a acestui ziar, să admirăm în pace flăcările bizare ale noului astru din diademul «*Gazetei*», căci fenomenele optice nu sânt de toate

zilele pe cerul nostru mohorât. — — —

Un glas din Necunoscut: Pe cine să admirăm?
— Pe Ioan Alexandru.

Cu aceiaș măsură. Zilele acestea a fost numit președinte al tribunalului din Seghedin judele Nagy Aladár. Din prilejul acesta un ziar local scrie următoarele:

„Relațiile prietenești și colegiale cari leagă pe noul președinte de ceilalți judecători vor fi o garanție pentru recunoașterea acomodării oportuniste, a farsurilor goi la suflet, a „strebilor” obraznici și tendinței sterilor de-a ieși la suprafață și înfrinarea lor în aceiaș vreme când va recunoaște și recompensa după puțină ambiția, răbdarea și munca cinstită dar mai ales adevăratul talent de care sânt așa de puțin hărăziți cei ce fac parte din corpul judecătoresc”.

Cele câteva șire au revoltat însă grozav pe judecători și cu toți s'au adunat la sfat în locuința vicepreședintelui de tribunal. După câteva schimburi vehemente de vorbe, Nagy Aladár a declarat că el însuș e autorul notiței. Atunci judecătorii au părăsit locuința în mod ostentativ și au anunțat cazul prim procurorului din Seghedin, care la rîndul său a transpus cauza președintelui dela tablă, pentru a cerceta dacă nu trebuie ordonat disciplinarul împotriva vinovatului.

Se vede că colegii președintelui în persiflarea publicată de ziar se găsesc vizați de-a dreptul și vreau să-și repare ambițiile jignite. Se va aduce deci o nouă definiție asupra libertății de aș exprima un jude părerea despre colegii săi și se va da totodată verdictul că un jude nu are voie să se folosească nici de libertatea presei. Cazul e foarte semnificativ și unic în felul său, căci știe doar toată lumea de câteori e călcată în picioare libertatea cuvântului de judecători, mai ales față cu noi naționalitățile, iar domnului Aladár îi vor aplica aceiaș constituție liberală, pe care dumealui și cei de o tagmă n'au pregetat să ne-o aplice de ani îndelungați.

— **Minister de funcționari în Austria.** Din Viena ni-se anunță: Deodată cu izbucnirea crizei guvernamentale, s'au reluat și tratativele de împăcare între Cehii și Germanii din Bohemia. Tratativele aceste, însă, au eșuat fiindcă Cehii n'au voit să admită cererile Germanilor.

A mai spus-o, dar ori, c'au uitat-o, ori că le place cum o spune Conu Alecu, răspund toți într'un glas:

— Nu.

Conu Alecu înseninat la față, de par'că n'a fost de când lumea supărat, încăleacă pe un scaun și povestește:

— Trebuie să-l fi cunoscut dumneavoastră... Bulgarul... ăla, de umbra în mijlocul verii îmbrăcat în haine groase de dimie, legat la gât, și-n cap cu o gogiamite bărsană de căciulă fumurie. Dumneata trebui să-l știi, că ședea lângă dumneata, colo peste drum de hanul roșu. Unul mare, mare, cu mustățile tunse. Când vorbia, te uitai în urma lui să vezi ce copil a vorbit. Nu-ți venia să crezi că vocea aia pitigăiată a eșit din trupul lui. Să iei un trombon d'alea marile dela muzică, să-ți umfli bucle, să suflă cu puterea și să sune: piiii! ca o piculină, — așa impresie îți făcea când îl auziași vorbind... E! ăsta era feciorul unuia Glavă, pripășit pe la moșia lui unchiu-meu. Era cu vr'o câți-va ani mai mic ca mine. Țiu minte că-l trimetea unchi-meu la tata cu donicioarele de zmeură; venia cu picioarele goale. Dela o vreme nu mai știam de el, — îl pierdusem din vedere când, hăt! peste vre-o două-zeci și mai bine de ani, m'am pomenit cu el la mine, ca să-i dau un petec de pădure de pe moșia mea. I l-am dat. D'atunci, om muncitor, i-a mers bine. Pământ nu putea să cumpere că era străin, dar îi mergea vestea că are bani. Îmi părea bine că s'a pricopsit, săracul. Altminteri cuviincios, respectuos, trebuia să-i zic de trei ori: „sezi jos”, când ve-

via pe la mine, ca să se hotărească să se așeze pe marginea scaunului... Într'o zi mă pomenesc cu vărul-meu Vasilache Matraca.

— L'am cunoscut; dela Ploești... întrerupe unul.

— Ala, Aman-zaman! să-l împrumut cu patru mii de lei. Eu bani n'aveam la mine, trebuia să mă duc la București să iau dela depunere. Nu și nu, că lui îi trebuia chiar atunci. Mă gândeam de unde să-i găsec năpristan, când, cum eram în pridvorul casei, văd trecând pe uliță pe Hristache bulgarul. Îi bat în geam și se urcă sus. Zic: „Domnule Hristache, nu ți-se întâmplă dumitale patru mii de lei în bani, până Luni, când m'oiu duce la București să-ți aduc?” Zice: „Ba da”; și-mi aduce patru mii de lei pe care-i dau lui vărul Vasilache. Iau condaiul și-i dau o chitanță, pe cum că am primit dela el 4000 de lei cu soroc peste cinci zile.

Ca naiba! Duminecă îmi vine vierul dela vie cu știrea că s'a aprins magazia. Luni nu m'am putut duce la București, nici Marți... Marți seara întâlnesc pe Hristache al meu. Zic: „Iartă-mă că nu m'am putut ține de cuvânt, c'a trebuit să mă duc la vie”. Unde mă scutură de mână și-mi răspunde: „Nu face nimica, frate”. Mă uit la el... Mi-s'a părut cam băut; n'am zis nimic.

A doua zi începea curtea cu juri și președinte nebunul ăla de Verusi, care te osândia la amendă și nu vrea să știe. N'am putut să plec nici Miercuri, nici Joi... Vineri mă întâlnesc iar cu bulgarul. Zic: „Iaca și iaca de ce n'am putut pleca la București”. El! ce cre-

deți dumneavoastră? atunci am înțeles eu temeiul vorbii tatii dumnezeu să-l ierte!: cui ești dator te ia peste picior. Bulgarul, nici una nici alta, mă bate peste umeri, așa cum mă bătuse doctorul: „Nu face nimic, nene Alecule”. Auzi dumneata: Nene Alecule, el mie!!! Ptiu!

— Ei și ce-ai zis: întrebă unul.

— Nimic. M'am întors repede acasă, cu gândul să apuc trenul... era prea târziu! Toată noaptea uite așa m'am perpelit. Măcar că trenul pleca tocmai la 8, m'am sculat și m'am îmbrăcat dela 5, de grijă să nu-l scap. Nevastă-mea: „Lasă că te-ei duce Luni; te condamnă Verusi la amendă”. Aș! Să fi știut că mă condamnă la închisoare și tot plecăm... De când sânt nu mi-s'a părut că umblă trenul mai încet ca la întoarcere. Îmi venia să saiu din el, s'o iau la fugă, s'ajung mai repede acasă. Cum am sosit, seara la 9, zic vizitiului: „Nu deslăma și du-te peste drum la Hanul roșu la Hristache bulgarul și adu-l încoace. Să-i spui că am zis eu să aducă și o chitanță”.

S'a întors trăsura fără el; se culcase. Trimet pe fecior: „Acu să mi-l aduci! Să nu vii fără el”. În sfârșit, după o jumătate de cias de așteptare, sosește — „Ce e, Coane Alecule?” Zic: „Sezi jos și scoate chitanța”. — „Dar de ce atâta grabă?” — „Sezi”, zic. „Uite patru mii de lei. Uite și zece lei dobânda. Doisprezece la sută fac la 4000 pentru un an 480, — pentru o lună 40 — pentru o săptămână 10; mai poftim și zece lei pe deasupra”. Se uita la mine nedumerit. Zic: „Acum

Eșuarea acestor tratative va avea influență și asupra alcătuirii noului cabinet, care va avea mai mult caracterul unui minister (provizoriu) de funcționari.

Noul guvern va cere dela Reichsrath numai votarea contingentului recruților, a prelungirii privilegiului băncii comune și a bugetului.

Guvernul va continua însă tratativele cu partidele cehe pentru a și crea o majoritate parlamentară sigură. Dacă nu va reuși, — va propune Maj. Sale dizolvarea parlamentului.

Adoptarea convenției comerciale cu Serbia. În ședința de azi a camerei s'a adoptat, în general, proiectul convenției comerciale cu Serbia. A vorbit democratul Pető luând apărare intereselor agricultorilor și existențelor mici față cu politicianii agrarieni. Justhistul Batthyány a vorbit în interesul marilor proprietari, aventurându-se și în divagații de chestiuni externe. A spus că contele Aehrenthal a făcut c'o mână nenorocoasă anexiunea. Ministrul de comerț, Hieronymi, după încheierea discuției în general, a răspuns tuturor oratorilor și în întâiul rând contelui Batthyány. Relațiile Ungariei cu Serbia — a spus el — chiar dacă ar fi fost influențate desavantajos prin anexiune, răspunderea cade în sarcina coaliției, după ce anexiunea s'a făcut sub egida ei politică.

Ședința viitoare va avea loc *Luni*, când se va începe, și probabil că se va și sfârși discuția pe articole.

Tot în ședința de azi primul-ministru și-a revocat proiectul despre prelungirea provizorie a privilegiului băncii austro-ungare.

După cât sântem informați se va intra apoi în discuția proiectului de recruți.

„Tribuna Poporului“

Numărul acesta e cel din urmă număr poporal al „Tribunei“. Incepând cu ziua de 1 Ianuarie românesc (anul nou), abonații noștri la numărul poporal vor primi noua lor foaie

să-ți spui și pentru ce atâta grabă. Nu vreau ca mâne când mă-i întâlni să-mi zici pe nume, alaltăeri mi-ai zis „frate“, ieri „nene Alecule“ și mâne, dacă n'apucam să-ți plătesc acum, îmi ziceai „Alecule“ sadea și nu-mi place. Eu nu zic pe nume decât slugilor mele, încolo la nimeni. Îi vrea de aici încolo să fi politicos și cuviincios? bine, te primesc ca până acum cu dulceață și cu cafea; nu? Sănătate! nu te cunosc, nu mă cunoști... Te așteaptă trăsura la capul scării, poțim“. D'atunci n'a mai dat pe la mine; când îl întâlneam, mă saluta și trecea pe partea aialaltă...

Așa și cu firisonul ăsta. Îmi pare rău că i-am tăiat-o; dar iar mă gândesc că dacă nu i-o făceam așa, mâne mă bătea peste pânțele, poimâne mă trăgea de mustață... Buni băieți ăștia din ziua de azi... deștepti... or îi știind carte multă, dar nu știu să se poarte. Nu se uită la tine că ești cu părul alb. Pac! pac! te bate peste... Maică Precistă, Doamne!...

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie

26 odăi aranjate cel mai modern;
Supraveghiere medicală continuă (constantă). —
Telefon 88—99. Birou-central, stabiliment medical
Budapesta, B-dul Ferencz-körut 29.
Consultațiuni dela orele 8—9 a. m. 3—5 p. m.
Director-șef: Dr. A. Cozmutza.

„Tribuna Poporului“

scrisă anume pentru popor.

Tot ce privește noua foaie poporală să se trimită pe adresa „Tribuna Poporului“ Arad, Deák-Ferencz Nr. 20, care va avea o redacție anume.

Tot la acea adresă e a se trimite și abonamentul și anume:

pe 1 an . . . . 4 cor.
„ 6 luni . . . . 2 „
În România . . 10 „

„Tribuna“ va apărea și pe viitor în fiecare zi.

Red. și adm.

„Tribuna Poporului“

„... Pace... Infra oameni bunăvoire“

De Constantin Lucaciu.

Steaua neamului românesc a călăuzit pe magii redeșteptării noastre din 1848 până la „Câmpul libertății“ din Blaj — acest Vifleem al românismului. — dar au fost pe urmă aleștii și în urmă răpuși fără milă și cu mari cruzimi de Irozii acestui neam.

La ieslea din Vifleem a sunat cereasca cântare „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace și între oameni bunăvoire“ iar la Vifleemul renașterii românești a răsunat imnul pătrunzător până la ceruri: „Deșteaptă-te române!“

Și spirit nou și viață nouă s'a sălășluit în truditele oase și inimile Românilor și lângă „lumina cunoștinței“ inimile avântate au lucrat și deschis pentru fiii poporului desrobii calea progresului, calea ce duce la menirea ce ni-sa lărarăz pe acest petec mândru de pământ ce-l locuim ca moștenire dela străbunii noștri. Lumini s'au aprins și ici și colo în întunerecul mare al vieții noastre naționale, ceața ce ne împânzea vederea s'a împrăștiat ca să putem pătrunde tainele viitorului nostru — și ni-s'a zorit acest viitor atât de mândru, atât de măreț și auriu în cât în noi s'a trezit spiritul celor mai mari și grele sacrificii.

„Irozii“ sau cutremurat de avântul nostru și temându-și tronurile și domniile, în cari să răsfată încă cu desfrâu, sfătuitu-s'au și neînțetăat au oblicit să afle mijloacele cu cari ar putea să pună zăgaz și stavilă înaintării și progresului nostru.

Și le-au găsit și le folosesc în contra noastră cu atâta stăruință, și temeritate, încât au pus lumea în uimire. Armele lor: întunecarea minții — de o parte și învrăjbirea fraților de alta.

Legi, lanțuri moderne cari de cari mai păgubitoare ne făuresc, mărul lui Eris îl aruncă între frați, între noi, ne orbesc, ne prostesc poporul și produc ceartă și zizanie între noi.

Și mulți „păstori“, și „filosofi“ de azi ai nemului acestuia nefericit, având ochii nu văd și având urechi nu aud și în loc ca cu sacrificiu și lăpădare de sine s'aducă daruri spiritului de renaștere primesc — conștient sau inconștient — darurile danaice (primejdiioase) ale Irozilor. Și deși le spune, deși le strigă cu glas pătrunzător îngerul bun al poporului oropsit ca să nu mai stea de vorbă cu ei, ci să apuce altă cale, să nu expună pericolului ieslea Vifleemului mântuirii naționale, — ei merg orbește, fac voia Irozilor și a sateliților lor ca mai mare și mai jalnic să fie vâetul și plânsul din „Rama“, din jurul ieslei mântuirii celei de atâtea veacuri așteptată. Și nu văd prăpădul, n'aud hohotul de bucurie și nu văd fețele desfigurate de risul batjocoritor cu care rînjesc — la spatele lor — în fața noastră a neamului întreg, făcut nevrednic de chiar fiii lui, de Români, de „buni“ Români.

„Răsărit-au lumii lumina cunoștinței“ răsună azi de pe buzele milioanei de Români și ni-se înfioară vederea la priveliștea tristă și nedeamnă a luptei dintre „lumină“ cu lu-

mină, „cunoștință“ cu cunoștință — lumină și cunoștință românească.

Sântem atât de orbiți încât nu vedem că „Irozii“ noștri seculari cu câtă dibăcie și înțelegere bine tănuțită ne prostesc și aruncă zizania între noi și o alimentează? Să nu fim oare în stare să vedem că în vreme ce la noi atâtea feluri de împărechieri să alimentează, ei sânt uniți deplin și perfect când e vorba de noi, de slăbirea noastră, — că nu mai este între ei deosebire de lege, credință și confesiuni, de ținut sau provincie, de origine și stare, ci cu toții sânt una, — luminat și prost, feudal și muncitor, bogat și calic, soldat și gregar, catolic, eretic și iudeu? Cum să știu ei înțelege, cât sânt de solidari, cum țin laolaltă sub flamura „ideii“ spre apărarea situației și-a pielei lor!

...Noi neindreptății și atacații?!...

Și noi avem idealul nostru sfânt și adevărat. Avem și flamură și am scris pe ea într'un moment de glorioasă elevațiune spirituală: „Totul pentru națiune“! Chiar și paradăm cu aceste sfinte vorbe și pe urmă ne trezim totuși cu mărul certelor în sân, *La noi sânt „lucruri de fațadă și în dos cu trei mioane de desorientați, de necărturari, de săraci“*. „Totul pentru națiune“ și ne aflăm cu națiunea despoiată, neindreptățită și batjocorită; sântem robiți de patimi și de orgoliu; cari de cari mai mari și mai înțelepți, „conducători“, și nimenea ostaș de rînd; dividați în ardeleni, ungureni și bănățeni; împărțiți în mireni și clerici; stășiati în uniți și neuniți; ruți în tineri și bătrâni, în primeniti și ramoliți; clasificați în Tribuniști, Gazeuști și Drapelști și numai Dumnezeu bunul și răii de „Irozi“ mai știu în ce.

Să ne fie sunat oare clopotul de-apoi? Nu să poate! Nu!

Fi-vor aceste urgii deșarte un viitor trecător? Geniul bun al neamului păzi-va poporul său de cădere și înecare în aceste păcate?

Străluci-va iară cu splendoare steaua mândră a viitorului nostru, luminându-ne la toți cărarea ce singură duce la Vifleemul mântuirii noastre naționale, iar „păstorii“ și „filosofii“ noștri cari după închinare la ieslea acestui Vifleem nu să sfiesc și nu să rușinează a să mai pocloni și pe la „Irozi“, dați sânt încă din coapsele străbunilor blăstămului și disprețului neamului.

Și azi când în căminele și inimile noastre în mijlocul și societatea iubitorilor noștri ne îndulcim și ne bucurăm de „răsăritul cel de sus“ să sperăm și să ne și punem cu zel și curaj la lucru, cu toții, mirean și cleric, fruntaș și gregar, laolaltă pentru idealul și viitorul nostru național, care o să vie și pe care ni-l va da Cel de sus, de vom lăpăda din inimile noastre spiritul egoismului, al fuduliei oarbe, spiritul trufiei, duhul de ceartă și zizanie și de vom cultiva în noi, lucrând cu zel fervent și desinteresat, stima, iubirea și înțelegerea, făcând toate și totdeauna lucrurile națiunii cu *mărirea Celui de sus, cu pace și bunăvoire între noi*.

Românismul în Bucovina.

O nouă gazetă românească. — Rutenzarea Românilor.

De câțva timp apare la Cernăuți o nouă gazetă românească, numită: „Gazeta Mazililor și Răzeșilor Bucovineni“. În numărul din urmă, într'un articol intitulat „O lămurire“, se justifică publicarea acestei foi spunându-se:

„Noi nu putem năzui la formarea unui partid, pentru că terenul nostru de activitate e mărginit prin însuș programul nostru: trezirea conștinței naționale la pătura rezeșească a poporului și luminarea acestei păături, împresurată, în cea mai mare parte de elemente străine. Tot așa de puțin întemeiat ar fi a ne acuza de tendințe separatiste de clasă. Noi nu umblăm după revindicări ciocoști, nu voim a ne separa și a ne crea vre-o poziție excepțională, privilegiată, căci știe doar oricine, că timpul privilegiilor a trecut și nu o să mai vie. Însă, ceea ce voim noi e, să ne va-

lădităm ca Români, să conlucrăm, pe teritoriul rezeșesc, la menținerea pozițiilor noastre naționale, și să pornim o luptă pentru recăștigarea pozițiilor pierdute. Prin aceasta, năzuințele noastre fac parte din chestia generală românească din Bucovina, și merită deci nu numai a fi recunoscute ca fiind îndreptățite, ci ele merită toată atenția binevoitoare și tot sprijinul factorilor ce stau în fruntea năzuințelor noastre ale tuturor.

Va crede cineva, că facem o încercare zadarnică? Dar, trebuie să se știe, că orice răzeș de peste Prut, cât de izolat ar fi el de contactul cu centrul românesc, știe și concede, că se trage din strămoșii Români, și ar fi bucuros să-și vadă copii vorbind limba strămoșească, numai dacă ar afla în privința aceasta sprijinul necesar. Așa dar premisa principală, dispoziția ce există la răzeși, de a primi cu bucurie o acțiune de salvare din ghiarele slavismului există. Noi nu trebuie să convertim, nu trebuie să desțelenim un teren părăsit, ci trebuie numai să aruncăm sămânța și să îngrijim ca această sămânță să încolțească și să crească scutită de furtuni, căci pământul e primitiv și va da roade bogate. Până acum nu s'a pornit o acțiune specială pentru recăștigarea rezeșimii ce și-a uitat limba strămoșească. Și totuși, câți din fii rezeșilor de peste Prut au arătat, în decursul studiilor și pe urmă ca persoane de stare că știu de unde se trag și unde le este locul: ei sunt Români buni, în ciuda nefastei acțiuni a timpului și a împrejurărilor ce au creat rezeșilor o stare atât de neprielnică. Noi sperăm așa dar că cu tot pesimismul ce ar putea întâmpina chestia noastră, o să facem un pas înainte spre triumful neamului românesc pe moșia străbună.

Tot în noua gazetă bucovineană găsim un articol intitulat: «100.000 ruteni pierduți» în care se polemizează cu ziarul rutean «Narodni Holos».

«Să avem înaintea ochilor, zice «Narodni Holos», că din cauza nepăsării noastre avem astăzi 3000 de alegători mai puțin ca anul 1906, iar Români, în același timp, au 15.000 de alegători mai mult... Ce s'a întâmplat cu alegătorii noștri — nu e greu de ghicit. În anul 1906 au fost 67.596 de alegători ruteni, iar Români numai 51.980. Astăzi însă, în listele alegătorilor pentru dietă sânt 66.569 Români și numai 64.673 Ruteni! S'ar crede că noi am pierdut numai 16.000 de alegători în folosul Românilor! Inșă din compărarea numerilor vom înțelege, că pierderea noastră e mult mai mare! Vă rog să răzgândiți: Dacă în 1906 au fost la 51.980 Români, 67.596 Ruteni, atunci în anul 1910, la 66.596 Români, ar trebui să fie 86.661 Ruteni. Și pentru că listele alegătorilor arată numai 64.673, pierderea noastră face 21.988, sau în sumă rotundă 22.000 în folosul Românilor. Asta înseamnă 34 la sută, sau a treia parte a tuturor alegătorilor! Dacă considerăm că, după conscripția din 1900, în Bucovina sânt 297.798, sau arondat 300 de mii de ruteni, atunci judecând după rezultatul cadastrului alegătorilor ne amenință la conscripția ce se apropie, o strașnică nimicire, adică pierderea unei treime a puterii noastre și anume 100.000 de Ruteni în folosul Românilor».

Față de aceste insinuațiuni ale ziarului rutean «Gazeta mazililor și răzeșilor» îi răspunde cu vârf și îndesat.

«Cum se vede, mare groază a cuprins pe Ruteni. Dar care e adevărul? Să-l spunem noi: Dacă Rușii înainte au fost (pe hârtie) mai mulți, aveau a mulțami nepăsării Românilor și sprijinului guvernului. Dacă acum numărul Românilor a sporit, înseamnă că ei au recăștigat aceea ce Rușii au ținut alăta vreme pe nedrept în stăpânire. Dar în articolul de care vorbim, aflăm și un lucru care trebuie însemnat ca fapt și stigmatizat ca obrăznicie: se zice anume că, dacă lucușe în apropiere Români și Ruteni, Românii se rutenizează mai ușor și anume din cauza superiorității etnice a Rutenilor! Se știe însă că Românii se rutenizează chiar din cauza inferiorității, va să zică, a prostiei Rușilor, cari nu sânt în stare să învețe altă limbă, pe când Românii în-

găduitor și ager la minte, deprinde iute limba vecinului său Rus și, îndată ce știe câteva vorbe, nu se mai gândește, că acel vecin, venind de curând, ar trebui să știe a cinsti ospetia și a se da după aceea cari l-au primit în mijlocul lor. Ruteanul însă pe lângă că e bolând și netâng e și obraznic și îi răspunde veșnic: «ia neznaiu» (eu nu știu). Din cauza aceasta «Narodni Holos» e ridicol de tot, când se vaită că o sută de mii de ruteni se pierd. Să nu aibă grije, buruiana aceasta nu se va stărpi cât îi lumea!

Tot în chestia rutenizării Bucovinei:

«Profesorul de universitate d. Roschmann, constată pe baza statisticii oficiale, că în Bucovina e numărul băieților (bărbaților) mai mare decât al fetelor (femeilor) și se miră, că fenomenul acesta se găsește și în părțile rutene ale țării, deoarece el se află numai la popoarele romanice inclusiv Sârbii și Bulgarii, pe când la toate celelalte popoare, așa dar și la Rutenii din Galiția de est e numărul fetelor mai mare decât al băieților. Faptul acesta se explică numai prin rutenizarea Românilor bucovineni».

Cutremur de pământ.

Prăpădul din Asia de mijloc.

Aparatele seismografice dela toate instituturile meteorologice din Europa au semnalat ieri un puternic cutremur de pământ care se părea că a avut loc la o distanță de vr'o 5100—5800 kilometri. Părerile celor pricepători sânt de acord asupra faptului că catastrofa aceasta întrece cu mult în dimensiuni nenorocirea dela Messina sau groaznicul cutremur de pământ care acum câțiva ani a năruit orașul San-Francisco.

În numărul nostru de ieri am amintit cu dinadinsul știrile ce am primit asupra catastrofei, dar până târziu în noapte nu se știa nimic cu siguranță în ce parte de pământ s'a descărcat această nouă urgie venită de sus. Cele dintâi combinații spuneau că cutremurul a avut loc cu siguranță pe un contingent străin de al nostru. Câteva telegrame primite din Petersburg și Moscva spun că nenorocirea ar fi avut loc pe platourile din Caucaz, dar cu toată distrugerea și prăpădul oamenilor de aici se pare că aceste părți de pământ au fost atinse numai de extremele curențe de sbatere ale pământului. Prin urmare putem deduce că nenorocirea a avut loc mai adânc spre țară, probabil după calculul observatorului din Viena, în Taskend sau pe platoul Pamir, ori în Kasmir sau mai probabil în Turchestanul chinez, căci toate locurile indicate de pomenitul observator abia ating cifra de 4500—7000 kilometri de Viena.

În orice caz însă ne putem aștepta la grozăvia nenorocirii, pe care o mărește în parte și nesiguranța, căci până în prezent nu se știe nimic pozitiv asupra celor întâmplate. Probabil că catastrofa a avut loc în regiuni nelocuite de oameni, dar nu e exclus ca vehemența cutremurului să fi distrus orice mijloace de comunicație până și conductul de telegraf, cu ce s'ar explica și întârzierea știrilor. Cazul ar fi cu atât mai întristător căci vor trece zile întregi la mijloc până se va ști ceva cu siguranță și se va veni în ajutorul victimelor.

Cele dintâi știri.

Târziu a sosit o telegramă din Petersburg cu următorul conținut: Cutremurul a avut loc în Turchestan și asupra catastrofei au sosit din Taskend următoarele știri:

Aici s'a observat în zorii zilei o sbatere a pământului care a ținut mai multe minute. În aceeași vreme a fost semnalat la Wierny un cutremur care a ținut cinci minute și a distrus o mulțime de case. Mai mulți oameni au fost apucați supt clădirile năruite, dar nu se știe nimic asupra numărului lor. Comunicația cu localitatea Delharkent a fost întreruptă brusc. La orele 4.23 s'a semnalat un puternic cutremur de pământ în Kopal, cărui i-au urmat câteva sbateri mai potolite. Prin multe părți s'a deschis pământul până în adâncuri. În aceeași vreme a avut loc în partea sud-vestică din Aulijeata.

O telegramă ulterioară spune că cutremurul a ajuns și în Taskend. Populația câtă nu și-a pierdut cumpătul a părăsit orașul și și-a căutat refugiu pe câmp. Orașul fumegă în ruină, zidurile cad cu vâiet prelung și animalele aleargă alături de stăpâni pe ulițele pustii negăsind nici o scăpare. Orașul e un morman de piatră aformă. Pe sub uriașele ziduri se văd stîrvuri omenești strivite complet.

Patruzeci de oameni au murit surprinși de primejdie.

Scrisori din București.

Protestul contra măcelului dela Galați. — Mijloace de pedepsire. — Boicotarea fabricanților Unguri. — Noul pod peste Dunăre. — Diverse.

București, 21 Decembrie.

O! câte piedici ar pune în calea dezvoltării noastre țării! Cel care ne vor moartea, suntem și vom rămâne un singur popor cu viața noastră națională, cu dorințele, cu visurile noastre, cu idealul nostru. Cuvântul eremitului din Carpați: «Un popor în simțiri, a avut un adânc rașunet până la cele mai îndepărtate hotare ale românismului. Dacă în multe privințe unitatea noastră culturală lasă de dorit, dacă împrejurările ne au împărțit în alăta țări sub oblăduirea alător popoare de multe ori inferioare în ce privește calitățile sufletești, cari nu se pot compara cu ale unui popor de rasă latină, — atunci când e vorba de simțiri suntem una, suntem un neam unitar, pe care nu este putere omenească ce l'ar putea desbina. Aceiaș strigă de durere din cutare sat al Macedoniei ce acum începe a se trezi la viață, acelaș sânge vărsat de cuțul ucigaș al banditului grec sau bulgar, va produce acelaș rezonanz aici ca și acolo, la Prut ca și la Murăș».

Strigătul de durere al văduvelor și al orfanilor dela Galați și Tâlna a produs acelaș legitim indignare pe tot cuprinsul pământului românesc. Crima dela Galați a produs acelaș oroare. Acelaș adânc dispreț față de hienele pătate de sânge l'ar simți un neam întreg, un neam ce și așteaptă de mult vizaia zi de sărbătoare. Și dacă acolo, unde, ar fi trebuit, protestul nu s'a ridicat tumultuos și zguduitor, căci nu s'a putut, sufletul românesc a dat în alăte părți expresie durerei și indignării sale pentru răstignirea mucenicilor dela Galați.

La Craiova s'a ținut Duminica trecută cea dintâi întrunire de protestare cum s'a raportat și în «Tribuna». Vor urma, fără îndoielă și alăte orașe.

Intruniri și proteste. Discursuri și moțiuni am mai văzut. Dar care este mijlocul de a face să se simtă răzbunarea sufletului românesc rănit și jignit de brutalitatea hienelor? Există un mijloc de a pedepsi ne ucigași? Da. Există. Și comitetul format la Craiova a găsit mijlocul cel mai potrivit. A luat hotărârea de a stârni verbal și în scris pe lângă toți Români convinși de stințenia unității noastre sufletești de a nu mai cumpăra nici

DUDĂS SĂNDOR

cojocar în

Kolozsvár, strada Unio Nr. 12.

Pregătește tot felul de articoli aparținători acestei brange, în preț favorabil precum Bitușe de călătorie, tocuri pentru picioare, lânării, cojoace pentru bărbați și femei, după modele franceze și engleze, colilere, manoșane, etc. Mare depozit de covărire de lână, Cumpăr tot soiul de blănării de vânat.

un fel de marfă, ca mașini agricole și articole de industrie provenite de la fabricanții unguri. Sore acest scop s'a lansat un apel către societățile femeilor române, cerându-le concursul.

E răzbușarea cea mai legitimă, cea mai eficace pe care inimoșii membrii al comitetului craiovean au pus-o la cale. Și, având în vedere seriozitatea și stăruința acestor demni bărbați, credem că vor reuși să determine în întregă țara românească acest curent. Să nu se mai cumpere nimica de la fabricanții Unguri, de la frații acelor, cari ucid mișelește pe frații noștri. Dupăcum deviza teșelor era în timpul lui Creangă. *Nici un ac de la Jidani*, astfel în viitor deviza oricărui Român din regat să fie: *Nici un ac de la frații ucigașilor!* O cere această demnitatea noastră națională jignită. O cere sângele nevinovat, care a început să înroșească valurile Oțului ardelan, ducând dăra de sânge, care își cere pedepșirea ucigașilor, până departe, la frați, cari îi țoșeleg glasul. O cere și se va face.

Un nou pod este pe cale a se construi peste Dunăre, având a lega România cu statele din sud, unde s'ar putea forma admirabile debușuri pentru comerțul românesc. Zărele cer ca acest pod să se facă în timpul cel mai scurt, căci orice întârziere ar fi în pagubă României, care are tot interesul de a se afirma în Balcani, ca țară comercială. S'a observat că în felul acesta România ar a duce serviciul unor state cari de mult tind a și lăși influența spre răsărit. Observarea nu poate fi îndreptățită. Popoarele balcanice s'au deșteptat la viața națională și orice încercări de cucerire ar fi zadarnice.

Ca nivel cultural România stă în fruntea statelor din răsărit. La universitățile românești și au făcut studii cel mai de seamă dintre conducătorii popoarelor învecinate. România a exercitat asupra lor o influență culturală destul de mare. Acest rol trebuie să și l menție, căutându se în același timp a și strânge relațiile cu aceste popoare prin tratativele comerciale, prin înlesnirea comunicației cu ele.

De câteva zile ministrul de externe al Serbiei, Milovanovic se află în București. În acest timp și a vizitat pe d-nul prim ministru I. I. C. Bălișanu și pe d-nul ministru de externe Djuvara. Astăzi d-nul Milovanovic a fost primit în audiență de M. S. R. gela. Ministrul de externe al Serbiei va rămânea în capitala României încă vre-o câteva zile. Aici are rudenii după soția sa, care e din familia Gherman, unele ziare dau a celei vizite oarecare importanță politică. Adevărul este că vizita are un caracter particular.

Zilele aceste s'a constituit la București o societate, sub numirea «Sindicatul român» care are menirea de a controla administrația și contabilitatea moșilor cultivate în regie de proprietarii lor, cari domiciliază în străinătate. Pentru a estia ar fi ceva mai bun de făcut. *Coresp.*

Cultura țarancei române.

Ziarul nostru în repetite rânduri a consacrat articole călduroase unei chestiuni căreia până acum nu i-s'a dat la noi aproape nici o importanță. E vorba de «Cultura țarancei române» și de «Cea mai națională tovarășie». Ne bucurăm că Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoara s'a hotărât să ia inițiativa unei propagande mai largi pe acest teren. (Publicăm la acest loc apelul ce l-a adresat instituțiilor noastre financiare, convinși că acest apel va afla răsunet la cei cărora se adresează).

În numele țarancei române, apelăm iarăși la inimile generoase, cerind sprijin și ajutor, pentru

a menținea și desvolta arta noastră populară, a cărei reprezentant tipic este femeia noastră din popor.

La toate națiunile, individualitățile lui etnice sânt păstrate ca comoară nestimată, formând un tezaur prețios al manifestării sale naționale.

Așa fiind la alie popoare, cu doară mai puține însușiri tradiționale, noi Românii, pe cari prove dința ne-a înzestrat cu un popor cu multe calități superioare, datori sântem a le cultiva cu scumpătate.

Un grup de femei însuflețite de tradiționala frumuseță a industriei noastre populare alcătuiesc «Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoara».

Nainte cu patru ani această Reuniune a înființat și susține de atunci «Atelierul de țesături și cusături românești la Orăștie», dând existență cinstită la 10-15 țarance anual, cari prin munca lor produc adevărate lucruri de artă, ținute toate în cel mai curat stil românesc.

Numărul țarancelor harnice, cari reclamă aplicare la Atelier, este însă mult mai mare. Și am putea aplica încă multe mâini sîrguincioase, dar în lipsa unui local potrivit, trebuie să ne restrîngem la un număr limitat de lucrătoare.

Atelierul din Orăștie, departe de-a fi o instituție locală, a devenit, prin străduințele sale, îmbrășșat de dragostea și interesarea întreg publicului românesc.

Pentru a putea lărgi cadrele acestui Atelier, care propagă portul nostru pitoresc, trezind astfel sentimente amorțite, în cele mai expuse părți ale românismului, introduce în casele și bisericile noastre podoabe neîntrecut de trainice și frumoase, apelăm la sprijinul tuturor oamenilor de bine.

Deva, la 10 Decembrie n. 1910.

Cu deosebită simă

Dionisiu Ardelean, Elena Pop Husszu-Longin,
secretar.   prezidentă.

Mișcarea noastră teatrală.

— O nouă filială a Societății teatrale. —

Lăpușul unguresc, 1 Ianuarie 1911.

Inteligența română din Lăpușul unguresc și jur a organizat în 14 Decembrie 1910 st. n., în urma stăruinței calde a d-nului director artistic al fondului de teatru român, Aurel P. Bănușiu — care ne a onorat și pe noi cu plăcuta și prezență — o filială a fondului de teatru român.

Comitetul filial s'a constituit în modul următor:

Președinte; Dr. Ioan P. Olteanu adv., secretar: Dr. Ioan Petrușiu, cand. de adv., casier: Nicolae German, contabil la «Lăpușana».

Membri în comitet s'au ales d-nii: Dr. Gavril Buzura adv., Dr. Valer Muste, medic cercuat, Vasile Dama și Vasile Muste, protopop — Lăpușul unguresc.

S'au înscris următorii:

Membri fondatori: Dr. Gavril Buzura adv., Dr. Ioan P. Olteanu adv., Dr. Valer Muste, medic, — Lăpuș.

Membri pe viață: Augustin Pop, adv., Vasile Muste, Protopop gr. cat., Vasile Dama, protopop gr. or., D. Aurel Pop, cand. de adv., Dr. Ioan Petrușiu, cand. adv., Nicolae German, contabil, Teofil Grigorescu, Inv., Lăpușul unguresc, Ioan Olteanu, preot, Saciu-de sus, Gregoriu Popescu, preot, Saciu-de jos, Gavril Muste, preot, Corueni, Augustin Cupș, preot, Cupșeni, Cornel Cozma,

Inv., Rogoz, Gavril Cristea, Inv., Burcut, Const. Manu, Inv., Boereni, Gavril Nechita, Inv., P. teritea.

Meritul, că în cercul nostru instituțional această a câștigat atâția aderenți și sprijinitori sinceri, revine simpaticului director, d-nul Aurel P. Bănușiu, care a știut însufleți pe cărturarul nostru!

Să dea Dumnezeu ca și la noi, însuflețirea și dragostea pentru fondul de teatru să pătrundă cât mai în grabă și în părți cât mai largi.

Coresp.

Din străinătate.

Agitații revoluționare în Baden. În marșe ducate Baden s'a produs o mare fierbere în urma unei foi volante ce s'a împărțit în toate casărmile ducatului. E provocată întreaga armată să ia parte la revoluție și să refuze ascultarea superiorilor în ziua aniversării nașterii împăratului, care va fi în 27 I. c.

Foia volantă se termină cu următoarele cuvinte: «Răzbunare pentru 1848—49 și 1866. Poporul e pe partea noastră».

Cu răspândirea acestei foi volante e bănuțit partidul socialist democrat, care însă declară, că e o mistificare l-a mijloc, căci partidul n'a lucrat nimic în direcția aceasta.

Situația în Portugalia. Toate știrile despre revoluția din Portugalia se reduc la simple minciuni. Desmințirile categorice și lămuririle date de cei competenți precum și de trimișii speciali ai marilor ziare au adus lumină asupra situației. Tot svonul a fost mai mult o răzbunare a prietenilor bărbaților regimului trecut ajunși în situații compromițătoare și critice.

S'a descoperit anume mari delapidări săvârșite de ei. Judele de instrucție a ordonat numai decât arestarea membrilor direcțiunii creditului urban precum și a membrilor comitetului de supraveghere. Comisia însărcinată cu luarea inventarului averii publice a dat de abuzuri nemai pomenite, săvârșite în detrimentul statului. E aproape de necrezut, cum s'au ridicat la milioane micile delapidări. Așa se amintește de un mandat de 20.000 franci, pentru achitarea unei preținse datorii la bursă a Casel domnitoare. Un alt mandat de 4.000 franci escomptat pentru nenorocirii potopului, însemnat ca un dar personal al Regelui.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 5 Ianuarie n. 1911.

— Pomul de crăciun al copiilor săraci. Azi, la orele 11, a avut loc în școala românească centrală din loc împărțirea de haine la elevii și elevele sărace de la școlile românești din Arad.

Serbarea aceasta a avut un caracter, am putea zice, familiar. Au asistat la ea cei ce și de altădată poartă grijă și de ei; învățătorii lor, apoi membri comitetului parohial, 3 reprezentante ale Reuniunii femeilor române și câțiva oaspeți — o intimă serbare «a dragostei și iubirii», cum a spus

RETAY és BENEDEK,

— stabiliment de articole bisericesti —

BUDAPEST, IV. Váci-utca 59. Prețurent, preliminar, sau desemnuri se trimit la dorință.

Se expedează pentru prețuri solide aranjamente complete pentru biserici, odăjdii, prapori, stihare, potire, policandre și candelabre, cădelnițe, iconostasă și icoane sante etc.

Lucrează iconostasă, altare, jertovnice, amvoane, icoane portative etc.

Prețurent, preliminar, sau desemnuri se trimit la dorință.

președintele comitetului parohial, dl Nicolae Oncu, mulțumind celor cari au contribuit la acoperirea cheltuielilor și mulțumind și Reuniunii femeilor române din Arad, care de ani de zile desfășură o activitate tot mai stăruitoare și roditoare pe toate terenurile.

La eleve și elevi s'au împărțit costumuri complete, rochițe, surtuțe, ghețe și tuturor bomboane și turte. N'a rămas nimeni fără un dar. Impărțirea darurilor s'a făcut de către doamnele Letiția Oncu și Mari-lina Bocu și d. șoara Florica Bonciu.

Elevii s'au produs cu două declamări și mai multe cântece și colinde, cântate sub conducerea harnicilor învățători Dumitru Popoviciu și Gheorghe Popoviciu.

În numele elevilor a mulțumit, în cuvinte calde, dl Iosif Moldovan, directorul școlii.

— **Decorat.** Confratele nostru, dl T. V. Păcățian, directorul ziarului »Telegraful Român« din Sibiu, a fost decorat din partea M. S. Regelui Carol al României cu Medalia *Bene Merenti* clasa I, pentru meritele sale literare, și îndeosebi pentru valorosul op »Cartea de Aur«, icoana fidelă a luptelor noastre politice naționale din trecut. Sincere felicitări!

— **Alegere de notar.** Ni-se scrie: În 28 Decembrie n. a avut loc alegerea de notar în frunțașă comună de 4000 suflete pur românească Timova (comitatul Caraș-Severin) S'au prezentat 4 candidați, 3 Unguri și un Român. Ales a fost bravul notar român dl Nicolae Pocrean, care în răstimpul abia de 7 luni de când substituie acest notariat prin tactica și simțul său de dreptate și-a câștigat iubire și stimă atât la superiorii săi, cât și la poporul ce l-a ales.

Trăiască!

— **Adunări de protestare contra senatului austriac.** Respingerea din partea senatului austriac a proiectului de lege despre oprirea femeilor dela lucru de noapte, a produs o vie consternație în toate părțile societății austriace. Văd în acest fapt manifestarea intereselor de clasă, căci partea cea mai mare a serătorilor o formează marii industriași, cari prin introducerea acestei legi ar pierde puterea de muncă din serviciul de noapte, ce li dau lucrătoarele.

În cele două săptămâni, cari urmează se vor ține în toate centrele imperiului mari adunări de protestare contra senatului și se vor aranja mai multe demonstrații de stradă.

— **Reprezentările de teatru cu școlarii din Pârneava.** În ziua primă de Crăciun la orele 3 d. s., d. Gheorghe Popovici învățătorul din Pârneava (Arad) va da o reprezentare de teatru cu școlarii, în sala cea mare a »Casei naționale«. Se va juca piesa populară »Nașterea lui Christos. Publicul arădan e invitat călduros să participe la această reprezentare. Invitări speciale nu s'au făcut.

— **»Agitator«** tras la răspundere în ziua de Crăciun. Din Ohabamuic ni-se scrie: Toată lumea așteaptă cu bucurie sărbătorile »Nașterii Domnului«; numai Solomon Domăneanțu, pentru că își iubește neamul și limba, trebuie tocmai în ziua de Crăciun să se prezinte înaintea vestitului pretore Zeller din Sacul, care n'are — păr în cap, câte pedepse a dictat, dela alegeri încoace celor cari nu au votat cu candidatul guvernamental.

Tot păcatul ce l-a comis, Domăneanțu ar fi că înainte de alegerile municipale, Solomon Domăneanțu, cercetându-și rudeniile din Valeaboului și Rugi, acolo a venit vorba și de alegerile municipale, cu care ocaziune dlnsul a spus că român fiind e: își va face datoria și va vota cu partidul român. Atât a fost destul domnilor dela putere, și de loc s'a dat telefonice ordin să-l scoată cu jandarmii din sat iar acum îl trage la răspundere și pretura...

Iată citația aceasta, document cum se respectă în țara noastră sărbătorile noastre cele mai mari, protejate și de lege:

2485 szám.
kik. 1910.

Temesi járásfőszolgabírájától.
Idéző.

Domanyanczu Solomon Oh-mutniki lakóst főhivom, hogy..... ügyben mint vádlott a járási főszolgabíró hivatalos helyiségében 1911. évi január hó 7-én d. e. 8 órakor a törvényes következmények terhe alatt megjelenjen.

Szákul, 1910. évi XII hó 25-én.

Dr. Zeller Károly,
tb. főszolgabíró.

— **Dela »Asociațiune.«** Ca și în alți ani, așa și cu ocazia anului nou 1911, comitetul central al Asociațiunii a făcut apel la publicul românesc să contribuie cu răscumădarea felicităților de Anul nou la înzestrarea Muzeului național. Primele contribuții la apelul făcut le publicăm aici și rugăm de nou obștea românească să contribuie pentru acest scop.

Mulțumind generoșilor dăruitori lăsam să urmeze consemnarea aceasta:

Iosif Sterca Șuluțiu, consilier de t. l. b. l. p. Sibiu 20 cor., Parteniu Cosma dir. inst. »A. Bina« 20 cor., Dr. Zoim Chertop avocat Câmpeni 20 cor., Dr. Ilarion Pușcariu Arhimandrit Sibiu 10 cor., Matei Volleanu asesor consis. Sibiu 10 cor., Dr. Octavian Rusu avocat Sibiu 10 cor., Dr. Eugen Piso avocat Sibiu 10 cor., Dr. Lucian Borcia avocat Sibiu 10 cor., Dr. Eusebiu Roșca dir. seminarul Sibiu 10 cor., Dr. Aurel Novac avocat Biserica Albă 10 cor., Dr. Ilie Beu medic Sibiu 5 cor., Emil Verzeșiu funcționar la »Transilvania« Sibiu 5 cor., Ion Mihaile proprietar Sibiu 5 cor., Sever de Babu secretar de bancă Reghin 5 cor., Atanasie B. Bologa preot Lupeni 5 cor., Dumitru Vulcu casier consis. Sibiu 4 cor., Dr. Vasile Bolga dir. școliar Sibiu 4 cor., Nicolau Togan protopop Sibiu 3 cor., Stefan Sreia protonotar comitatens Sibiu 3 cor., George Borzea preot Covas 3 cor., Dr. Dionisie Stoica dir. de bancă Margita 2 cor., George Iitu preot Vale 2 cor. Total 176 cor.

Sibiu, 4 Ianuarie n. 1911. Biroul Asociațiunii:
Iosif Sterca Șuluțiu.

† Anicuța Pop, fiica dlui părinte Romul Pop din Garbova, a răpusat la 29 Noembrie v., în vârstă fragedă de 7 ani. Înormântarea ei a avut loc la 1 Decembrie v. în cimiterul din Garbova.

Odihnească în pace!

— **Un sgârcit.** În satul Garenne din Franța a murit zilele trecute un bătrîn cu numele Dantrevaux, care a locuit mai mult de jumătate de viață într'o colibă îndepărtată de sat, aproape ascunsă într'o movilă de pământ. Ne mai țesind din colibă vre-o câteva zile sătenii au intrat în ea și l-au găsit mort. N'avea aproape nimic pe dânsul, nici haine, nici rufe, doar o bucată de zdreanță, prinsă peste întreg corpul. Medicul a constatat, că bătrînul a murit de foame, ducând lipsă îndelungată. Nu peste mult, deschizându-se testamentul, s'a constatat că bătrînul a lăsat o avere de șaptezeci de mil de franci.

— **Dar la biserică.** Economul Vasile Ardelean, soția sa Saveta și familia au donat sfintei biserici rom. gr.-ort. din comuna Cinteiu un rîd de haine proțești în valoare de 60 cor. Dumnezeu să le dele însuși și înmilit celace au dat. Dumnezeu să le răsplătească fapta lor nobilă.
Ioan Popovici, Inv. gr.-or.

— **Serată pentru câni.** În America s'a întâmplat și în nunea aceasta. Millionarul Saunders Harry a organizat o serată la care au fost invitați peste 200 de câni de rasă nobilă ai bogătanilor americani. »Oaspeții« au fost însoțiți la serată de servitorii arapl. Mai întâi au fost introduși într'o sală mare unde se făcea cunoștința, celace a dat multă grijă bieților servitorii, cari numai cu greu puteau să împiedice ca oaspeții pat-upezi să nu facă prea mare cunoștință. Înainte de cină, muzicanții în haine de sărbătoare distrau publicul distins. Dar lucrul nobil, muzicanții ne mai putând suferi »concertul« cânilor au luat tălpășița.

Punctul cel mai fulminant al seratei a fost cina. Câni au cuprins loc la mese așternute și au mâncat meniul din farfurii de argint, servindu-li-se ficat de găscă, friptură de rinichi și de gălște. După friptură fiecărui câne l-s'a servit câte un pahar de șampanie și cu aceasta s'a sfârșit în-tia serată de felul acesta.

— **Alegeri comunale.** În 30 Decembrie a avut loc în comuna Ticvanul mic alegerea reprezentanței comunale. Partidul naționalist avea de conducător pe părintele Aurel Popovici, preot gr.-cat, iar cel burdist pe marele aderenț al lustrității sale învățătorul gr. or. Ion Drinca. pe vremea fieierlatului Brediceanu, naționalist la toată. De atunci însă s'au schimbat vremurile și Drinca s'a dat peste cap și s'a pomenit de-a dreptul în tabăra burdistilor.

Tot românul de cinste aștepta cu mare nerăbdare ziua de luptă când avea să-și dea votul pentru câștigarea drepturilor sale și văzând marea însuflețire a alegătorilor burdisti au hotărât să nu facă bilele de votare, prevăzându-ș rușinoasa cădere. În ziua alegerii tot poporul s'a adunat în curtea primăriei și aștepta să vină președintele alegerii, care în puțină vreme a și sosit în persoana fibirăului Reichel din Oravița montană. După sosirea președintelui poporul și a ales patru membri de încredere în persoana lui Ion Luca, Ion Milovan, Gheorghe Iepure și Gheorghe Ioanovici și pe loc s'a și început votarea. La sfârșit s'a constatat că s'au dat 206 voturi, dintre cari 205 le a întrunit preotul Aurel Popovici, Ion Augustin Luca, Ion Milovan și Alexe Buna ca membri pe șase ani, iar ca suplenți au fost aleși pe câte trei ani Iancu Iepure Stana și Dumitru Iepure.

Deastădată burdistii nu s'au înfruptat din caș-caval, căci poporul a ajuns să i cunoască cam ce pestriți sânt la mațe. Și s'a întâmplat că burdistii Tanase Iepure, Gheorghe Cătană 144, Demian Ciorman și Pavel Iepure 148 au primit un singur vot. Vânătorii de slujbe și dușmanii poporului au fost tratați după vrednicia faptelor lor.

Dar ca să i arătăm publicului în toată goliciunea lor sufletească Tanase Iepure și Gheorghe Cătană au fost membri în comitetul parohial, dar sătenii le-au făcut vânt, căci nu l-au reales când le a expirat mandatul. Tanase Iepure cu maită sicălată a fost ales în 1908 primar, dar poporul l-a protestat alegerea și a trebuit să se retragă. Gheorghe Cătană a candidat de ajutor de primar și văzându-și căderea s'ar fi mulțumit cu slujba de jurat, dar nici de asta nu s'a îndrecolit. Tot așa n'a fost ales de casar comunal nici Demian Ciorman și cu asta s'a cam întenețat strălucirea burdistilor. Înfrângerea dela alegerile de reprezentanță înseamnă însă un început de primăire pentru Banatul nostru, un început făgăduitor că ne am smuls din somnolența de până aci în care ne-a aruncat scârboasa pismă dintre frați sătini de ura cloștanului din Caransebeș. Pentru burdisti însă înseamnă sfârșitul sigur, căci dela căderea mamonului Burdea desnădejdea a intrat între ei și tot mai mult le destramă rîndurile.

Mișcarea aceasta însă nu se va mărgini numai la acest început, căci vrednicii săteni au hotărât să dea afară din slujbe pe toți cei molipsiți de molima burdistă.

Fire-ar ca aceste semne înveselitoare să însemne regenerarea întregului nostru Banat și întoarcerea lui spre bine, după stagnarea anilor din urmă.

— **Academia franceză și madame Curie.** Institute de France în ultima ședință a luat hotărîrea, ca ținându-se tradiția să nu se alegă nici de data asta femeii la academie. Acest vot este îndreptat în contra soțet descoperitorului radului, fizicianul Curie, însăș mare fiziciană și profesoară la universitatea din Paris, căci în urma erudiției sale se află mulți savanți, pentru alegerea ei la Academie. Motivarea hotărîrei rezumă în ținerea tradiției, care n'a dat intrare femeilor în academie.

— **Un protector al animalelor pungășit.** S'a întâmplat pe o stradă din Budapesta. Un cal slăbănog, alunecînd, a căzut.

Birjarul, neputîndu-l ridica a început cu bătăile, și dedea-dedea în sărmanul cal istovit de puteri, că trecătorilor li s'a făcut milă de bietul dobitoc. S'a aflat unul, bine îmbrăcat, care a mers să ajute calului, — ocărînd pe birjar în toate chipurile pentru brutalitatea sa.

— Sînt membru al societății pentru protecția animalelor și nu sufer ca să chinuiești în așa mod animalul. Haide, am să-ți arăt eu cum trebuie ridicat. Oameni, dați ajutor.

A luat apoi de pe capră un țol. La așternut sub picioarele calului și cu ajutorul dat de cei cari se adunaseră a ridicat calul. Dar îndată a început să rîcescă:

— Gardist, gardist! Nu-i nici un gardist pe aici?!

Colinde.

Colo 'n jos mai în jos
 Briușel, briuș de-argint
 Mer'e Domnul D-zeu
 Cu Hristos cu fiul său,
 Fiu sta
 Și îmi plângea
 D-zeu îl mângăia
 Și din grai așa grăia:
 «Fiule, Drăgușule,
 Nu plânge micușule
 Că de măricel ti-i face
 T-o-i da tot ce ție-ți place
 Soarele cu razele
 Și ceriul cu stelele».
 Fiul sta
 Și nu plângea
 Și măricel se făcea.
 D-zeu se bucura
 Și soarele lui îi da,
 Soarele cu razele
 Și ceriul cu stelele
 Ca raiu să 'mpodobească
 Și săracii să-i primească,
 Că zău domnii, boierii
 Acolo nu s'or sui
 Că li-e sufletul zgârcit
 Și nu dau la cel lipsit.
 Să fii gazdă sănătos
 De Crăciun să ai folos!

La curțile boierești
 Domn bun și mai bun!
 La curțile 'mpărătești
 Domnii beau benchetuiesc
 Și la săraci nu gîndesc.
 Maica sfântă îi vedea
 Tatăl sfânt îi auzea,
 Și din graiu așa 'ntreba:
 «Cine-i doamne mai creștin?
 Maica sfântă răspundea:
 «Doamne sfinte, mila ta
 N'o trimite 'n curți domnești
 Nici 'n curți împărătești,
 Făr' dă-o și trimite
 Jos în jos pe lângă lună
 La săraci de voie bună,
 Și o lasă lângă stele
 La copile tinerele,
 Că ele s'or bucura
 Pe tine te-or lăuda

Obiceiurile de sărbători.

De Em. Gârleanu.

Doar nu e un veac de-atuncia și totuși par'că am copilărit acum o sută de ani! Să fiu atât de bătrîn încât vremile acele să mi-se pară atât de în urmă? Sau să se fi schimbat rostul lumii într'atâta încât să nu o mai cunosc eu? În închipuirea mea nu pot trăi lucruri pe cari nu le-am văzut, obiceiuri pe cari să nu le fi trăit și eu cândva. Și totuși nu mai cunosc par'că nici oamenii, nici apucăturile lor.

Mă văd copil, în ulița lașului, de lângă bariera Copoului. Acolo, de Sfintele Sărbători, se trăia altfel de cum se trăiește astăzi, se așteptau altfel zilele frumoase ale Crăciunului și-ale sfântului Vasile. Vor mai fi poate și astăzi, în vre-un colț pierdut de țară, târgușoare, sate în care obiceiurile să se mai păstreze, în care *Capra* să vie să-ți clămpănească, în ajun, la fe-reastră, în care *Irozii* să-și mai avânte săbiile din teacă, deasupra chivărilor de carton. Vor mai fi luminând pe

acolo, serile, *steaua* copilașilor cu glasurile de argint; *buhaiul* va mai fi buhăind în noapte; harapnicile vor mai fi pocnind din sfichiurile lor de mătase. În casă, pe masă, încărcat de cofeturi și roade, bradul își va mai fi aprinzând luminările de ceară, și împrejurul lor copiii vor mai fi cântând cântecele magilor.

Obiceiuri dragi și frumoase! Ați fost prea nevinovate, prea netrebuitoare pentru vremurile aceste maștere, de interese și de bani. Oamenii au fost prea slabi să vă păstreze, prea necăjiți sărmanii, să poată lupta și pentru voi, când au de luptat atâta pentru dâșii și ai lor! Ați apus! Unde și unde, glasul colindătorilor mai răsună; poliția oprește jocul *Irozilor* și al *Păpușilor*; în locul vostru au venit alte petreceri, cari n'au nici un legământ cu sufletul nostru, e adevărat, dar care sânt legate cu *moda*.

Dacă acolo, în Ardealul vostru scump, obiceiurile aceste mai dănuiesc încă, dacă la voi mai sânt ochi cari să mai privească, înlăcrămați, spre *Steaua* dela răsărit a magilor, — oameni buni să le păstrați! Învațați copiii să le poarte mai departe, în adâncul vremurilor, ca o amintire care le va vorbi despre voi, cum nouă ne vorbesc colindele, în glasul lor cel dulce, despre părinții noștri.

Răsplata apostoliei.

Dl Sever Bocu în temniță.

«Noi nu dăm, întru nimic, nici o piedecă ca deregătoria noastră să nu se defaime, ci în toate arătându-ne servi ai lui Dumnezeu, prin mare statornicie în năcazuri, în nevoie și strimtorări, în bătaie, în închisori, în mijlocul răscoalilor, în osteneți, în priveghieri, ... prin curățenie, prin cunoștință, prin îndelungă răbdare, prin bunătate, ... prin cuvîntul adevărului, . . . prin armele dreptății . . . .»

Ap. Pavel II. Corint. 6, 5-10.

Astăzi, în preajma sărbătorii menită să vestească blândețe și pace între oameni, când credința ne zugrăvește tuturora perspectiva senină a bucuriilor de Crăciun, în urma unui încercat și iubit tovarăș de muncă al nostru s'au închis nemiloase porțile temniței, ca să-l țintuiască acolo între ziduri mute și reci, vreme de două luni și jumătate. Pentru a două oară acum cnutul justiției ungare izbește în redactorul nostru, dl *Sever Bocu*, pentru a doua-oară acum acest bărbat luat de ani de zile la țintă trebuie să infunde pușcăriia orașului Arad, pentru-că statornic și entuziast soldat al cauzei neamului său, cum a fost întotdeauna, a cutezat să stea și mai departe neînfrânt la postul grelei sale datorii de gazetar român. Pentru-că nu sunt primejdii îndeajuns de mari, pe cari credința luminată de-un ideal sfânt, să nu le înfrunte,

pentru-că ori-cât de întezită urgia procurorilor ea nu poate supune o conștiință încălzită de razele unui adevăr mai presus de oameni și de vremuri, cum este adevărul luptelor ce se poartă pentru drepturile naționale ale unui neam.

Intre pelerinii Calvarului neamului românesc, între câți urcă și coboară Golgota presei românești, figura colegului nostru a ajuns aproape nelipsită. «Invingător în Olymp, învins pe Golgota», el a reintrat însă totdeauna iarăși în rândurile cele mai în bătaia focului potrivit. Și cum puțin au simțit ca el atât de adânc tragicul osândelor noastre, a întocmit cu vre-o doi ani în urmă un tablou despre aceste osânde, un tablou neîndurat cu lungi și elocvente colonade de cifre cari au uimit Europa întreagă. A fost tabloul de ghiață al «Calvarului nostru», care s'a răspândit apoi în mii de exemplare în străinătate și a trezit pretutindeni fiori de uimire.

Statistica aceasta — o spunem în cea mai bună convingere — a fost un succes rar, aproape fără păreche al propagandei românești în străinătate. Ea s'a indicat ca cel mai bun mijloc în acest scop, căci a cucerit prin puterea adevărului gol simpatiile tuturor neamurilor culte și a făcut să se vorbească despre suferințele noastre departe peste granițele țării. A contribuit la accelerarea procesului de izolare a celor ce practică cel mai neomenos sistem de opresiune în Europa și ne-a creat un sprijin moral de valoare superioară: solidarizarea lumii civilizate cu adevărul cauzei noastre.

Răzbunarea celor demascați prin această statistică, bine înțeles, n'a putut să întârzie. Autorul «Calvarului» o aștepta cu suflet împăcat. Cei ce-au fost totdeauna farsorii umanitarismului pe la conferențele internaționale s'au întors de data asta rușinați adânc și fără laurii atât de nemeritați, de altă dată. Presa regimului opresionist a jurat și ea răzbunare temerarului alcătuitor al statisticei și răzbunarea s'a și descărcat cu prisos asupra tovarășului nostru de muncă.

În singurătatea celulei sale colegul nostru a dus însă multă lumină. Lumina conștiinței celor ce-au făcut apostolatul unei cauze sfinte. Și va îndura și osânda aceasta nouă, cu seninătatea proprie sufletelor consfințite unui ideal al tuturora. El a sporit acum cu o nouă cifră statistica pătimirilor pentru acest ideal și știe că asupra acestor colonade sombre, va răsări odată gloriola zilei de izbândă a unui neam întreg.

Cei dureros atinși de plecarea lui sântem noi, cei rămași în afară de zidurile temniței, colegii din redacție. Căci dintre noi se depărtează azi conducătorul convins și entusiast, de forța căruia trebuie să ne lipsim vreme de două luni și jumătate chiar acum când săgețile dușmanului și cele ale herostraților neamului nostru se indeseș neconținut. Sântem noi cei rămași în bătaia a două focuri ce deopotrivă se întesc, în proporție ce flamura acestui ziar fălfae tot mai victorioasă și mai într'aurită de razele eternului ideal al neamului nostru...

Li dorim colegului nostru să se întoarcă tot atât de entusiast și de convins între noi, precum ne părăsește.

Din cameră. Marți a avut loc, după vacanțele Crăciunului, prima ședință a camerei deputaților.

Dupăce președintele Berzeviczy, în cuvinte calde, eternizează memoria fostului deputat și publicist Kaas Ivor, se trece în discuția convenției comerciale cu Serbia.

Iau cuvântul Wittman János (gouv.), Sándor Pál (gouv.) și contele Bethlen István (kossuthist) cărora le răspunde ministrul de finanțe Lukács.

Ultimul orator a fost Szabó István (justhist). Discuția se va continua mâine.

— În ședința de Marți a camerei s'a continuat discuția asupra convenției comerciale cu Serbia.

Viitoarea vizită a moștenitorului la Budapesta. Corespondentul nostru din Viena ne anunță, că acolo se susține știrea unei viitoare călătorii a moștenitorului la Budapesta. Nu-i lucru hotărât, dar se dă ca sigur, că arhiducele va lua parte, dimpreună cu regele, la festivitățile ce se vor organiza cu prilejul încheierii delegațiilor, ceiace va fi cam pe la sfârșitul lunii Ianuarie.

Boala Majestății Sale. De nou s'a lăsat svonul unei pretinse boli a M. Sale împăratului, de astădată în clipele vesele ale anului nou, și știrea aceasta a atins încâtva dispoziția publicului vienez. Pe deasupra faptul că M. Sa nu s'a mișcat toată ziua din Schönbrunn încă marea îngrijorarea. Târziu spre seară a fost dat un comunicat oficios, în care se spunca că M. Sa are un guturai ușor dar fără însemnătate, care nu-i alterează întru nimic buna dispoziție. Ingrijirea medicului de curte — care o duce aproape de exces era naturală, având în vedere vrsta înaintată a M. Sale.

Delegațiunile. Ni-se comunică din Budapesta: Delegațiunile se vor întruni din nou, în 23 Ianuarie. În ședințele plenare se vor prezenta din partea miniștrilor comuni proiectele anunțate deja.

Tulburări anarhiste în Londra.

Luptă între poliție și anarhiști.

În cele mai primejliose suburbii ale Londrei, în partea de miazăzi, de zile întregi decurge o luptă sângeroasă între anarhiștii Ruși și puterea armată a poliției și a ostașilor comandați pe teren. Protejați de toleranța legii, o mare parte dintre anarhiști s'a statornicit în regiunea Lindley street, Stepney, Houndsdich și Whitechapel din suburbiul de miazăzi, pe aproape de docurile Tamizei și din întunecimea acestui furnicar al crimel se repezeau nopțile și operau spargerii și furturi, care de cele mai multe ori costau jefite de vieți nenumărate ale credincioșilor poliști cari îndrăzneau să urmărească pe rău făcătorii. Tot de aci s'a operat și spargerea magazinului de juvarelle din Houndsdich care a costat viața a cinci agenți de poliție. Urmărind câteva indicii fugare asupra criminalilor, poliția a intrat în primejdiosul suburbii ca să percheziționeze cu deamănuntul tavernele și toate culburile în cari se plănuiau nenumărate grozăvii cari țineau orașul în veșnică spaimă. Rezultatul a fost surprinzător și criminalii pe drum să cadă în laț, când cu cea din urmă scântea a desnădejdei au hotărât să se opună poliției până la cea din urmă picătură de sânge. Intreg suburbiul e asediat de poliție și de

soldatii, în ajutorul căror au venit și pompierii. Eri ziua întregă au răsunat trozniri de puști și focuri de revolvere, umplând aerul de țipetele victimelor cari se sbuciumau în ghiarele morții. Un comisar de poliție a murit după ce a fost transportat la spital și nenumărați răniți au venit ca să i le locul. Pierderile anarhiștilor încă sânt destul de însemnate și după cum se prevăzuse, în societățile criminaliste erau implicați și oameni de seamă cari surprinși în flagranti au dat foc caselor și pe urmă s'au sinucis ascunzînd împreună cu clădirea secretele lor, a căror ițe duceau până în cele mai respectabile straturi ale societății.

Poliția e sigură că dacă va pune mâna pe anarhiștii asediați va încheia un îndelung șir de crime cari, ca și cele de mai înainte, ar fi secerat vieți omenești cu nemiluită; dreptaceea folosește măsurile cele mai energice pentru înfrîngerea lor.

Asupra celor întâmplate primim următoarele știri:

Cartierul criminalilor.

Pe la jumătatea lunii trecute niște bandiți au fost surprinși de poliție în clipa când spărseseră un magazin de juvare dintr'o stradă în turănică a orașului. Intre bandiți și poliști s'a dat o adevărată luptă a cărei rezultat a fost că doi sergenți au rămas morți pe teren, iar alți trei au murit ulterior la spital. Bandiții au scăpat cu toții, afară de unul, împușcat din greșală de tovarășii săi, care s'a mai tărit câțiva puși, pe urmă a căzut mort pe marginea străzii Stepney îndată după aceasta poliția a publicat un premiu de 12000 coroane pentru cel ce ar putea da indicii asupra criminalilor. S'au afișat pe străzi anunțuri uriașe la care era alăturată și fotografia criminalului găsit mort, și toate ziarele au reprodus afișul cu fotografie cu tot.

Dar au trecut săptămâni la mijloc fără să se fi făcut un pas pentru descoperirea criminalilor, când în sfârșit a venit un ovrei care s'avea dușmana nu departe de strada unde găsiseră pe banditul mort. Acesta nu cunoștea decât scrisoarea ebraică și nici zisre nu cetea, dar când a văzut chipul asasinului pe un afiș s'a dus la poliție și s'a anunțat că el cunoaște pe omul din chestie, căci l-a fost multă vreme locatar în strada Goldstreet, până când s'a mutat în strada Stepney, nu departe de locuința veche. Era pictor și-i chema Potoki Morunzev, iar până ce a stat la el nu a observat nimic ce să-l stărnească bănuțala. Era om așezat și toată ziua sta la fereastră înaintea șevaletel și lucra. De atunci l-a văzut de mai multe ori în noua locuință lucrînd la fereastră.

Indiciile ovrelului au dus la rezultat, căci poliția descinzând în locuința pretinsului pictor, a descoperit un adevărat arsenal. Într'o cameră de alături au găsit mai multe lăzi, pline cu mașini infernale, iar altele erau încărcate cu revolvere și cartușe. Pe lângă acestea erau o mulțime de materii chimice și unsoare pentru fabricarea bombelor. În cutiile de vopsele ale pictorului au găsit toată corespondența mai recentă a anarhiștilor din Paris, Petersburg și Moscova. Din scrisorile aflate s'a constatat că anarhiștii proiectau o serie de atentate în toate orașele Europei.

În aceleași scrisori poliția a aflat numele tuturor anarhiștilor ruși din Londra și cu adresa în mână ușor li puteau găsi. Lucrul era de mare însemnătate, căci făgăduia nu numai prinderea asasinilor din Houndsdich ci și arestarea tuturor anarhiștilor primejdioși liniștii publice. Prin cartulele lor însă anarhiștii au aflat de primejdia ce i așteaptă și au șters-o din bună vreme, închirîndu ș locuințe în Lindley street la burghezii pașnici și micii industriași în nădejde, că aici nu le vor da de urmă. Dar câțiva agenți secreți l-au descoperit și aci, și un pluton intrase deja în Lindley street sub conducerea comisariului Lesson care împărțea oamenilor rodine, când din fereștile caselor din apropiere a pornit o salvă de focuri. Câțiva poliști au fost răniți ușor, lui Lesson încă l-a păruns uu glonte în piept și l'a dat grămadă. Acesta a fost semnalul de luptă și un sub comisar a alergat la telefon cerînd rezervele poliției. În câteva minute toată garda poli-

ția a sosit la fața locului sub conducerea căpitlanului de poliție.

Era de prevăzut că anarhiștii sânt hotărâți să lupte cu toată desnădejdea și trebuia lucrat cu multă precauțiune. Toate intrările străzilor au fost închise și șaote sute de poliști înarmați cu revolvere asedișeră casele și în șapte ore de dimineață s'a dat cea dintâi salvă ducătoare de moarte.

Stare de asediu.

Casele în cari se retrăseseră anarhiștii erau păzite cu cea mai mare strictețe, și nimeni nu putea să se miște. Peste puțină vreme a sosit o nouă trupă de poliști înarmați cu carabine și cu porunca ministrului Aquith de a silpi cu totul molima anarhiștilor. Pea ceasurile unsprezece vecinii au fost scoși din case și locuințele ocupate de poliție care nu mai putea suporta în liber focul asediaților. Garda scoțiană și corpul pompierilor lucrau din răspuțeri pentru reținerea publicului curios, care sta gata să dea navală asupra poliției.

Dupămiazi anarhiștii s'au retras în podul casei și i-au dat foc. Pușcaturile anarhiștilor se răriseră dar făce glonț plecat dela ei intra în carne vie. Strada avea aspectul unui adevărat câmp de bătăe, la fiecare pas se sîrcoleau răniții și gemetele lor umpleau văzduhul. Casa în care se retrăseseră anarhiștii era bombardată complet și c'apinsă de fiacărli s'a năruit pe dată. Pompierii cari au sârit să stingă focul au găsit în pod șase cadavre carbonizate. Dar se crede că anarhiștii s'au farișat în vr'o ca-ă din vecinătate și aceștia sânt numai victimele ce le-au lăsat în urmă. În decursul nopții au mai găsit două cadavre a pungașilor cari asasinaseră poliția. La ceasurile trei, lupta a încetat. Poliția însă n'a părăsit locul de bătăe ci plîndește mereu momentul când se va putea descărca cu toată urgia asupra anarhiștilor.

Sporirea poporului românesc.

Niciodată mai mult decât astăzi nu s'a simțit lipsa de îndrumări gospodărești naționale și cu toate acestea e un fapt adevărit, că nu se iau măsuri, decât cu foarte mare greutate și codire.

Și e rea, e ucigător de rea această nehotărîre.

Am amintit că trebuie să promovăm industria națională. Prea adevărat. Dar nu trebuie să uităm nici o clipă că în acelaș timp sântem siliți să sprijinim din răspuțeri și comerțul național. Și aceasta cu atât mai mult, cu cât industria și comerțul sânt după agricultură cele 2 temelii de căpetenie ale propășirii naționale, deci și ale sporirii poporului nostru.

Chintesența promovării industriei, este alcătuirea unei legături între industrie și comerț. Prin urmare naționalizînd industria, trebuie neapărat să căutăm să naționalizăm și comerțul în acelaș timp, căci altfel totul este muncă zadarnică.

De veacuri, comerțul la noi Românii s'a făcut de străini, abea ici-colea și de câte un Român. Că ne împotrivim acestor străini astăzi mai mult decât oricând, este, fiindcă astăzi știm mai bine cum ei nu împărtășesc cu noi durerile noastre, nu ne ajută neamul, ba mai mult, sânt dintre acei străini mai cu seamă Jidani, cari prin mijloacele cele mai necinstite și mai lipsite de cîință, caută să câșt ge, nimicînd întrecerea cinstită între negustori și nu voiesc nici măcar să ne audă de nume.

Se știe, nu strică însă s'o mai spunem, până nu va mai fi pui de Român, care să n'o știe, că comerțul este unul dintre cele 3 izvoare de avuție ale unui pc

Ce să fie oare, că cu toate acestea până astăzi, ba chiar și astăzi, comerțul între noi Români se face mai mult de străini?

Lucrul e lesne de lămurit.

1. Disprețul față de comerț din partea Românilor noștri, pe când la străini e cu vază și stimat.

2. Nesprijinirea din partea băncilor românești a negustorilor Români, pe când la străini negustorii lor se bucură de creditul de lipsă.

3. Credința cea rea a străinilor, uniți cu toții împotriva negustorului român.

4. Nepăsarea publicului românesc nărăvaș, față de negustorul român, sprijinind mai bucuros pe dușmanii de moarte, decât pe frații de același sânge.

O dovadă, una singură și va fi de ajuns ca să fim încredințați pe deplin de acest trist adevăr. Cunosce un librar român, îmbătrânit în cinste și un nestămutat naționalist. Cu toate acestea câte crude nedreptăți a mai patimit în spinoasa profesie ce și-a ales o tocmai dela așa zisii mari naționaliști, cari mai bucuros își cumpără pentru ei, pentru ai lor, ba culmea cruzimei, îndemnând și pe alții să cumpere de ale librăriei dela un jdan pripășit în partea locului s'au, dela un sârb vânzător de neam, sau dela un neamț batjocoritor a tot ce e românesc. Și de ce toate acestea? Fiindcă e un naționalist prea statornic și dirz și nu-i place să ungă pe nimeni.

5. Concurența necinstită, ce li se face negustorilor Români, de către negustorii străini. Vând marfă mai ieftină, dar mai proastă. Dau lipsă la cântar și la metru și la litru.

În ce chip putem interveni ca să putem pune odată sfârșit acestor neajunsuri în comerțul nostru de astăzi?

Cerând din partea băncilor noastre să sprijinească pe bieții noștri negustori români, încuviințându-le credite, să îndemne la negustorie puteri tinere destoinice, dându-le ajutoare bănești să înființeze s'au să pună la cale întemeierea de societăți cooperative de consum, fiindcă Românul cum e sărac, nu poate înfrunța singur concurența străinului înstărit, cu atât mai puțin a străinului avut, dar necinstit. E nimerit să amintim aici și de Librăriile cooperative, cari ar face minuni în privința culturii sufletești, dacă ar începe să se înființeze cât mai iute. Numai ele pot vinde cărți bune și ieftine, editând chiar și biblioteci ieftine și de folos pentru înfometatul nostru popor în ale cunoștinții de carte.

Numai prin cooperative de tot felul, făcând părtaş pe fiecare Român, vom putea răzbi în lupta pentru romanizarea comerțului, smulgându-l din mâinile străinilor. E vorba așadar de desrobirea noastră de străini, și milioanele cari intră acum în sacii lor lacomi, să intre mai bine în buzunarele noastre cumpătate.

Dar e o cauză de existență neatârnată în viitor, a poporului nostru, care trebuie să ne facă să căutăm pe toate căile, ca să pătrundă cât mai mulți Români, dar Români culți și pricepuți în ale comerțului, în ramura aceasta. — Privind și cercetând harta poporului nostru în privința îndeletnicirii sale, ne va isbi faptul, că poporul românesc se împarte în 2 părți deosebite una de alta și pe cari nu le leagă nimic economiceste laolaltă: Pătura țărăneasă și

Se știe însă, că pentruca să înaintăm și să putem ținea piept cu cerbicie în aceste vremuri de vrăsmășie, ne trebuie ca mijloc de viață cu deosebire 3 lucruri: Bani, iar bani și tot bani.

Ca să ajungem la ei, în starea în care ne găsim acum e greu, fiindcă dintre cele 2 părți, pe cari le avem, numai una singură muncește cu adevărat, înmulțind de-a dreptul averea națională, adică pătura țărăneasă. Prin urmare tot razimul nostru, tot izvorul nostru de câștig, de înavuțire ne e numai într-o singură pătură până acum. Iată ceiace ne face să fim îngândurați și să cerem grabnic încă două părți producătoare, adică o puternică pătură de industriași și alta de negustori români culți, cari să lege și să unească cele două, cari le și avem, formând astfel din poporul nostru un întreg unic și nedesbinat, un trup întreg românesc.

Să propovăduim așa dară înființarea și sprijinirea acestor părți pretutindeni, unde cală picior de român, căci altfel — vai nouă! Nu vă puteți închipui ce înrădăcănire puternică are asupra vieții economice, înținderea unor așa părți.

Prin ele producția crește, promovând circulația, încurajând spiritul de născocire, foarte de lipsă speței omenești, ca să-și poată ușura și înfrumuseța traiul. Apoi aduce neațarnarea materială și morală. Fiind așa — și așa este, — dacă vom sprijini, vom întări, vom mări mult și statornic pătura noastră de mijloc, iată încă o avere, ce o câștigăm ca prin minune, fără multă bătaie de cap, prin singura putere a voinții.

Țările înaintate au înțeles de mult, că trebuia să și intruzeze și pătura mijlocie națională. Iată deci, lămurită, minunea uimitorului și amenințătoarei lor propășiri! Trebuie în sfârșit să înțelegem nevoile și cât mai e vreme, să ne însuflețim de aceiași ideie, îndeplinind o ca să putem înainta, ca să putem fi mai cu stare, căci agricultura, industria, și comerțul sânt cele mai mari și necesare izvoare de avuție ale poporului. Trăinicia lui deci și sporirea lui se va putea statornici cu temei numai pe acesie trei mai sigure mijloace, astăzi nescotite prostește.

Traian V. Țăranu.

Din străinătate.

Mișcări revoluționare în China.

Se mișcă și Chinezii. Cultura europeană dusă de tinerii Chinezii, cari au studiat prin diferite centre ale Europei, a înflorit și pe Chinezii, cari dela apusul măreții lor dinaintea de Christos, au dus-o într-o lăncezire îndelungată. O țară mare cu su-i puși mulți, cari trăiau o viață patriarhală, mulțumii cu ei înșiși, și cari priveau nerefractari în fața culturii europene, — iată ce a fost până în zilele mai nouă poporul chinez. Urmând pilda Japoniezilor, au început și tinerii chinezi să treacă la universitățile din Europa, de un te apoi, îmbogății cu cunoștințe și idei nouă, se reînțorceau în patrie, cu dorul însuflețit, de a scutura jugul somnolenței, în care se aflau conaționalii lor. Și pornirea pentru reînțorțare a cuprins tot mai mulți spiritele lubitoare de propășire, ale masei poporului.

Făcându-se propagandă, pentru introducerea constituționalismului care ar aduce cu sine și reformele așteptate, — poporul a început să se miște, și prin demonstrații și protestări energice contra absolutismului, a silit curtea imperială să aducă unele proiecte referitoare la acordarea constituției.

constituția însă era departe de felul în care s'a cerut. Poporul nu-l mulțumit și ceea ce n'a putut căpăta pe cale pașnică se pregătește să și-o câștige cu arma. E numai începutul izbucnirii nemulțumirii care după cum se crede este susținută și de marile puteri europene. După știrile date de ziarul Daily Mail din Londra, aceste puteri interesate în cauză ar fi Rusia, Germania și Japonia. Se amintește, cu rezervă însă, și scopul urmărit de cele trei state, de a împărți China între ele, care veste pare a fi mai mult o combinație fantastică. Ca și în Portugalia, începutul revoluțiunii chineze are același caracter.

Din partea curții Imperiale s'au descoperit societăți revoluționare secrete, s'au deținut mai mulți membri ai lor, iar din partea revoluționarilor se afirmă, că armata este câștigată mișcărilor revoluționare. Se amintește și de memoriul înaintat regentului din partea corpului ofițeresc, prin care se cere constituție populară, căci numai așa se va putea pune capăt și mișcării ce amenință tot mai mult puterea armată.

În urma stărilor nesigure ce domnesc în China, bancherii, oamenii de afaceri, precum și cei bogăți au sîstat orice credit și și au retras averea din circulație, depunându-o la bănci străine.

O apropiată izbucnire se poate aștepta în urma atentatului nereușit, îndreptat contra ministrului Ching, unul din cei mai marcați membri ai consiliului, care atentat a produs mare agitație. Prin acest atentat s'a indicat calea spre revoluțiune.

Exlexul în Belgia. Din Bruxella se anunță, că Belgia e în stare de exlex din cauza tiraniei senatului. Membrii socialiști și liberali ai senatului i-au luat de rău guvernului, că a depus de târziu proiectul bugetului și al contului de recruți pe biroul senatului, că nu rămas timp necesar pentru studiarea lor. Acest motiv au hotărât un mod foarte apart de obstrucție contra guvernului. Au pășit cu toți sala, și deoarece la aducerea rezoluțiilor se cere prezența a 56 de senatori, iar senatorii clericali dau numai 50 de voturi, nu s'a putut aduce nici o rezoluție.

Neputându se trece prin votare, așadar, bugetul, — țara a ajuns în exlex.

Mișcări pentru întronarea prințului Gheorghe al Serbiei. Ziaristul sârb Milosavliević, care a fost expulsat zilele trecute din Serbia, ajungând în Sofia, a adresat o scrisoare deschisă ziarelor bulgărești, în care spune următoarele:

Moștenitorul a plecat să se întrezeze; regele s'a pregătit să merge la Roma, — și guvernul îi e teamă, că în această absență a moștenitorului și a regelui, se va da o lovitură de stat Serbiei, care ar avea de scop întronarea prințului Gheorghe. Din acest motiv guvernul a luat dispozițiuni foarte severe, a căror jertfă sânt și eu.

De peste săptămână.

— Congregație furtunoasă. Din Deva ni-se anunță: Mercuri s'a întrunit congreagația extra-ordinară a comitatului Hunedoara, convocată de opoziția comitatensă, după prefectul Mara, înainte cu câte-va săptămâni, nu voise să deschidă congreagația ordinară, pe cuvânt că au fost invitați și membrii noi cari n'au drept de vot decât dela 1 Ianuarie.

Adunarea a fost foarte furtunoasă. Justiții și guvernamentalii erau aproape să ajungă la bătaie. Sgomotul n'a voit să înceteze nici o clipă. Adunarea a fost suspendată fără să se fi putut lua vre-o hotărâre.

— Portretul Mecenatului Vasile Stroescu. Talentatul nostru pictor, tânărul E. Abescu, absolvent al Academiei Artelor-frumoase din București, originar din Transilvania, a eternizat pe

o execuțiune ireproșabilă, de un colorit viu, natural, și de o tehnică serioasă.

Pe lângă talentul real al simpaticului pictor ce ne îndreptățește a crede într'un viitor frumos al lui, din această execuție se desprinde și gândul nobil ce l-a avut când din farmecul penelului a vrăjit icoana marelui Român: Vasile Stroescu!

Portretul este expus în sala de consiliu a redacției noastre.

Pictorul, de Luni se află în mijlocul nostru în Arad.

— **Impărțirea de haine pentru Crăciun în Nădlac.** Luni a avut loc în Nădlac împărțirea de haine la 87 de fete și băieți dela școlile românești din Nădlac. Ca în toți anii, comitetul parohial a votat și în acest an 800 de coroane pentru a le face o bucurie și celor lipsiți.

Această frumoasă serbare creștinească a fost prezidată de dl Dr. A. Petroviciu președintele comitetului parohial. Impărțirea s'a făcut în prezența a mult popor și a întregului comitet parohial. Fapta frumoasă se laudă dela sine.

— **Goana contra tricolorului.** Din Ohaba ni-se scrie: Cu ocaziunea alegerilor dietale, când și-a ținut dl deputat Dr. Șerban, vorbirea de program în Șinca-Veche și satele din cerc, au ieșit înaintea domnilor banderii de călăreți. Unii erau încinși cu brîuri de tricolor. La întrebarea jandarmilor că cine sânt aceia, a fost arătat Ion I. Roșca june din Ohaba, care a fost părît la pretură. Pretura din Șercaia cu sentința de sub Nr. 1029 910 a pedepsit pe numitul cu 15 zile închisoare, pedeapsă principală și 25 coroane pedeapsă laterală, pentru că a avut la grumazi («nyakába akasztott») colorile nației române.

— **Revelionul.** Comitetul de tineri, din Arad, sub președinția dlui Dr. Cornel Iancu va aranja în seara de Revelion (Silvestru) o frumoasă petrecere cu cină comună precedată de o producție muzicală și teatrală.

Vor cânta, corul mixt al Asociației sub conducerea d-lui Trifu Lugojan și corul bărbătesc sub conducerea d-lui Constantin Savu. Intre coruri se va juca o scurtă farsă de Courteline, d-na și dl Popescu localizată de G. Ranetti, — cu concursul d-nei Marilina Bocu, d-rei Silvia Dimitrescu și a d-lor și Dr. Roxin Iuliu Giurgiu.

Va urma apoi dans. Petrecerea va avea loc în sala Hotelului Central. Comitetul aranjator roagă publicul din Arad și provincie, a considera aceasta drept invitație cum, invitații speciale nu se vor face.

— **Familia regală română pentru săraci.** Din București ni se scrie: Vineri, 30 a. c. au început să se împartă, la Palatul Regal, ajutoarele acordate de MM. LL. Regele și Regina săracilor din Capitală.

S'au împărțit până acum ajutoare la peste 2000 de săraci.

Anul acesta s'au acordat la săraci 32 vagoane de lemne, câte 400 kgr. de fiecare să-man, presum și alte daruri în valoare de 30.000 lei.

— **Nou inspector de școală la Făgăraș.** Din Făgăraș ni se anunță că Szabó Elemér, inspector regesc de școală în Făgăraș, șovinist intolerant, a fost permutat în aceeași calitate în comitatul Sáros. În locul lui a fost numit Dr. Radványi Ferencz.

— **Român premlat în străinătate.** Ni se scrie: La examenul dat de ofițerii cari au cercetat școala de cântărit «Tor di quito» din Roma, primul premiu l-a obținut teneutele român Lupu Balais din Tecuci (Români) reg. de roșiori 6. Felicitările noastre.

— **Inmormântarea lui Pajakoff.** Din Sofia se anunță, că înmormântarea fostului ministru Pajakoff, care a murit între împrejurări atât de tragice, — după cum am amintit și noi — s'a făcut eri în asistența unui public enorm. Au luat parte și multe deputați stambuloviste din provincie. Cu puțin înaintea începerii actului înmormântării, s'a prezentat regele însoțit de adjutantul său, și a exprimat condolențe văduvei defunctului.

— **Prințul George al Serbiei în armata franceză.** Din Belgrad se anunță, că guvernul a însărcinat pe ministrul sârbesc din Paris, să convină cu guvernul francez asupra primirii prințului George în armata franceză.

— **Femelle americane și dreptul de vot.** Reușita mișcării feministe din America crește din ce în ce și după cât scriu ziarele în parlamentul din Washington au primit cu mare majoritate de voturi dreptul de alegere al femeilor. Aceasta e al cincilea caz în care se dă femeilor vot electoral căci în statul Idaho, Colorado, Utah și Wyoming această lege e de mult în vigoare. Pentru Washington reforma nu mai e nouă ci numai reintrodusă, căci pe vremuri, înainte de încorporare femelle încă alegau pe teritoriul Washingtonului, iar dela intrarea lui în Unire dreptul acesta s'a căsat. De atunci sufragetele au dat lupte desperade pentru recăstigarea lui până în sfârșit anul acesta a fost introdus iară.

— **Prea S. S. dl Dr. E. Miron Cristea pentru tinerime.** Dornici de a ne lărgi orizontul îngust al vederilor noastre prin studiul Instituțiilor economice și culturale ale altor popoare am hotărât să trecem marginele patriei noastre.

În acest scop am înființat — la încurajarea, îndemnarea și sfătuirea părintească a bunului nostru achiereu — o tovarășe școlară, din care să ajutăm pe colegii noștri lipsiți de mijloc a întreprinde împreună o călătorie la expoziția internațională, care se va aranja la Roma, lângă nul neamul nostru, patria artei și a poeziei.

Să descindem pe apei pământ fericit peste care Pronia d'vină și a revărsat toate grațiile sale. Să privim cerul pururea albastru, care a răpit geniul nemuritorului Dante spre cele dincolo de albastrime să ascultăm saltul părălelor guralive, îmbăltșite de munții falnici cu cypri triști și serioși, cu praturile todeauna verzi, de unde a răsărit romanticismul evului mediu. Să dăm frâu liber fantaziei juvenile pe câmpul lui Marte, câmpul sfaturilor de unde se hotăra soarta popoarelor. Să admirăm măreția minții omenesti intrupată în zidurile, sculpturile și picurile de veclnică artă. Și apoi astfel adăpați la Isvorul cel viu al frumuseților din lume și oțeliți în convingerea despre istoria lupoaicei, să împlinim nădejțile juste ce ni le păstrează bătrânii noștri în inimile lor.

Stăpânul nostru Prea S. S. dl Dr. E. Miron Cristea înt ezărind dintru început neprăcutul folos al unei asemenea excursiuni, așam se poatează în fruntea corăbiei tinerimei cărmuindu-o cu dibăcie spre farul ce va să lumina înțelepciunii. Inima sa caldă, care pentru orice chestiune culturală — fie aceasta oricât de modestă — todeauna s'a știut înflăcăra, a binevoit a-și arăta din nou iubirea cătră tinerimea institutului nostru teologic dărund 10 cor. pe seama tovarășiei noastre școlare drept răscumpărare a feicitănilor de Anul nou.

Când venim cu bucuria fiului recunoscător să aducem omagiul nostru de mulțumită Parintelui nostru și când ne plecăm înaintea acestei drepte ce binecuvântă todeauna cu plin, sperăm că acest semn va deschide inimile darnice.

Contribuirile marlinoase să se adreseze ori ven. Consistoriu diecezan ori Internatului teologic. Elevii Institutului teologic.

— **Moștenitorul Serbiei la Budapesta.** Cu trenul accelerat dela amiază a sosit Sambăta trecută la Budapesta moștenitorul Serbiei, însoțit de doi demnitari îmbrăcați civil. La gară l-au întâmpinat membrii legațiunei sârbești din Budapesta și de aici moștenitorul a luat o trăsură și a plecat împreună cu însoțitorii săi prin oraș. Seara cu trenul accelerat al societății de miazăzi a plecat spre Riviera, unde va petrece până de primăvară.

— **O surpriză de Crăciun.** În seara Crăciunului catolic scăpase un urs din curtea cașarmii de infanterie din Folkestone și de atunci nu l-au mai dat de urmă. Soldații după cât se vede au prins la chef și nu l-au uitat nici pe bietul urs din combinație, iar când grogul a început să-ș facă efectul, a rupt grilajul cuștel și a luat o la plumbare prin oraș pricinuind o surpriză nu tocmai plăcută pentru pașnicii locuitori. Soldații s'au răspândit ca potirnicile prin toate părțile doar li vor da de urmă, dar nu l-au mai găsit. Joi trecută un copilăș ieșind pe o potecă doinică din pădure la o cotitură i a ieșit ursul din hașis pe două labe.

Bătăul a leșinat de spaimă, dar dihanța fiind bănda s'a apucat să l lingă pe mâni și pe obraz.

Când și-a venit în fire a luat-o la goană și nu s'a oprit până în oraș unde a povestit soldaților despre pașnicia din pădure. Aceștia s'au luat călare după el și nu l'au lăsat până n'a venit acasă. Ajuns aci ursul nu vroia să se dea legat și căsca mereu gura a beție și nici n'a voit să intre în cușcă până n'a svîntat un butoi de bere.

— **Despre moartea lui Tolstoi.** Copilul lui Tolstoi, tărâru L-o Tolstoi, reîntorcându-se în Paris, unde își are locuința, a acordat unul ziarist un interview, spunând între altele că a plecat la Iasnaja copleșit de durere, dar atât s'a scâmbit de cele văzute, că nu mai vorește nici să se gândască la casa părintească.

«Tatăl meu n'a murit așa, cum ar fi dorit, ci a căzut jefit un-i cete de fanatici, în fruntea cărora stetea Cserkov, în ultimele săptămâni ale vieții tatăl meu a avut multe accese nervoase și suferia într'o continuă insomnie. De cumva auzom, îndată săria din pat, speriat. Într'o dimineață, cam pe la 4 ore ridicându-se din pat, a început să strige:

«Dați-mi drumul, lăsați-mă să duc hărtii!»
A plecat apoi, s'a dus în grăji voind să prindă caii, dar și-a pierdut îndată conștiința. Revenindu și a aprins lampa. Toți erau într'o neliniște mare. Tatăl meu și-a luat adio dela sorumea Alexandra. Înaintea cășii li aștepta o ceată mare de fanatici, cari l-au petrecut până în pădure. Acolo și-a scris testamentul, care spre norocirea tuturor este în posesia Alexandrei.

— **Traul unui ministru în temniță.** Fostul ministru danez Alberti a fost osândit la 8 ani temniță.

Sentința e destul de aspră, dacă luăm în considerare, că în Danemarca cei pedepsiți dela 6 ani, în sus sânt trimiși în temnița din Jütland, la Horsens, care are un regulament foarte strict. Alberti va trece prin patru gradați ale pedepsii. Primul grad, numit pregătitor ține 3 luni și servește pentru aclimatizarea în temnițatului.

Sub durata acestui timp, cel pedepsit are voie de a se retrage în celulă sau de a lua parte la munca comună.

În a doua gradațiune vine munca silnică, care se face la un loc cu cellații osândiți. Se deosebesc patru clase, după felul disciplinei administrate, așa că din clasă în clasă li se mărește libertatea, și plata pentru lucru. În cazul cel mai bun după 4—5 ani poți ajunge gradul următor, care se mai numește și grad de tranziție pe când într'adevăr dispoziție spre libertate. Ultima stație este agrafiarea condiționată, pe care o ajung cel puțin după 6 ani. Osânditul trebuie să dovedească o purtare exemplară. Gradul acesta li va ajunge Alberti de abia în 1916, când va părăsi temnița în etate de șasezeci și cinci de ani.

— **Mulțumită publică.** Iubitul nostru preot dl Dimitrie Popoviciu, care ne încetate aduce jertfe pentru biserică și școala noastră, ne-a dăruit din nou o frumoasă Evanghelie în preț de 320 coroane. Bunul Dumnezeu să-l răsplătească însoțit. Noi, fiul lui sufletesti, li mulțumim și pe această cale.

Cermei, 3 Ianuarie n. 1911. În numele parohiei Ștandor Florea episcop.

Un gardist din apropiere văzînd aglomerația de oameni și auzînd niște strigăte a alergat repede să vadă ce este. Protectorul i-a zis, miniat:

— Dracul să dea în protecția animalelor, n'am să mă mai amestec mai mult în treburile d'astea. În timp ce l-am ajutat magarului de birjar să ridice calul cîneva mi-a furat ceasul, ceasul meu de aur!

Poliția caută acum pe pungaș!

— **Un răspuns «Drapelului».** Dl. Dr. Aurel Muntean, avocat în Orăștie, se roagă să publicăm scrisoarea de mai jos, pentru care lăsăm toată răspunderea — autorului ei.

Orăștie, la 4 Ian. 1910.

Dlul V. Branîșce, dir. «Drapelului».

Citesc în «Tribuna» de ieri următorul citat din ziarul d-tale: «acțiunea dlui Vlad, este o justificare a dezertorilor Șerban de Voila și Muntean din Orăștie».

Dacă-i drept că d-ta ai scris aceste, apoi Te rog să îmi la cunoști, că: fratele Șerban pe timpul acela era în tabăra guvernului deja de mai mulți ani, eu însă eram și atunci ca ei totdeauna aderentul programului național și firește membrul partidului național.

Deci dacă mai identificat cu Șerban, ai afirmat un neadevăr.

Adevărul e, că: eu singur am spart solidaritatea în nelucrare, pășind față de puterea deja tradițională a pasivității cu toată făria convingerii mele.

Știam eu că n'ai exista «activiști» — așa pe sub spuză; dar de terorismul «pasiviștilor» sprijiniți de toate ziarile române, n'a cutezat nici unul să-mi deie ajutor la introducerea luptei grele pentru activitatea politică.

Își temeau oamenii și popularitatea — ; alții credeau că-s prea groase zidurile fortului pasivității — ; destul că singur am început lupta, singur am continuat-o scoțînd foaia «Activitatea» cu jefte considerabile pînă mi-a succes a-i mal îmblîzi pe teribilii domni cari trimbețau în largă lume, că naționalismul e monopolul pasiviștilor.

Mi-a urmat apoi Drul Vlad și soții, și mi-a urmat apoi — națiunea întreagă.

Orice să va scrie despre inițierea luptei pentru activitatea politică: adevăr ori mistificări lingușitoare? azi nime nu va putea nega că eu am tot dreptul să fiu mindru de «dezertoria» mea: pentru că azi cu toții simtem «dezertorii» pînă și d-ta și — Șerban.

Se vede că obștea romînă a așteptat cu dor să se ivească un «dezertor» ca să deserteze cu toții după el. Și acum fiind noi cu toții într'un partid, bine ar fi să dispară din capetele oamenilor închipuirea monopolului de naționalism și făcîndu-ne fiecare datoria, — nu ca cei mai mulți dintre foștii și actualii deputați dietali, — să recunoaștem cu toții nu numai în dreptățile ba și lipsa criticii celei mai severe, — numai reală și împărțală să fie. — Bănuielile nebazate nu sînt critică, ci calumnii cari n'au drept de existență între oameni cinstiți.

Sper D-le Branîșce că în viitor vom fi de aceeași părere. Cu stimă: ss. Dr. Aurel Munteanu.

— **Confiscarea ziarului serb «Mall Journal».** O telegramă din Belgrad anunță, că poliția de acolo a confiscat numărul de ieri al ziarului «Mall Journal» și a ordonat tot odată ca oficiile poștale să rețină exemplarele expediate. Cauza acestei confiscări a fost o informație dată de ziar, care spunea că moștenitorul Alexandru a avut o întîlnire, înainte de a pleca în străinătate, cu prințul Gheorgh, cu care ocazie cei doi frați s'au împăcat. Conflictul dintre ei a fost pas la cale de rege și cu te, dar acum moștenitorul văzînd, că buna înțelegere cu prințul Gheorgh prelinde interesele d'naștiei, s'a împăcat.

— **Aviatori arestați.** O telegramă din Berlin anunță, că poliția de a granița rusească a arestat patru aviatori germani, cari au piecat la Altenburg și răzîcind au ajuns în Rusia. Aviatorii au fost eliberați abia la intervenția marelui duce Constantin, nevasta a hiducei lui fînd principesă de Altenburg.

— **Într'o lună o sută douăzeci de execuții.** Anul trecut în luna Decembrie în Polonia rusească au fost executați 120 de inși, cei mai mulți pentru delate politice, iar deportați au fost șezecede de inși. Între cei executați a fost și ofițerul Todor Sössel, fratele eroului dela Port-Arthur, care, se spune, a conspirat contra vieții țarului.

— **Lozurile Loteriei Reuniunii Femeilor Române din Arad.** «Reuniunea Femeilor Române din Arad» aranjază pentru sporirea fondului de zidire a școlii de fete o loterie de obiecte, a cărei tragere va fi în primăvară!

Lozuri se află de vânzare și la Librăria «Tribunei» și la tipografia «Carmen» în Cluj. Prețul 1 cor. plus 10 fil. porto. Recomandat 35 fil.

x **Cele mai potrivite cadouri de Crăciun și Anul-nou** în asortiment bogat din cauza lipsei de spațiu se vînd cu prețuri foarte ieftine. Mare și bogat asortiment de sticlării moderne și frumoase, porțelan obiecte de lux și cadre. Fischer Mór, Andrassy tér 20. Palatul Fischer. Telefon pentru comitat și oraș Nr. 568.

x **Atragem și pe calea aceasta** atențiunea on. părinți, ca cumpărările de Crăciun să le efeptuiască la Kovács Béla magazin de modă pentru copii, Cluj-Kolozsvár Király tér nr. 1. În întreg Ardealul acesta este unicul magazin de articlii pentru îmbrăcămîntea copiilor. Firma garantează pentru calitatea bună a mărfurilor ei și pentru serviciu prompt. În provincia trimete mustre din orice articlii în bransa aceasta.

Magazinul poate fi cercetat fără obligamentul de a cumpăra.

Dr. B. BASIOTA medic
specialist în morburile femeiești.
Cluj-Kolozsvár, Str. Ferenc József No 6.
Consultațiuni între orele 8 - 10 a. m. 3-5 p. m.

O întîmpinare.

Onorată Redacțiune!

În numărul 275 al «Tribunei» s'a publicat o întîmpinare a părintelui Ioan Popovici, la care ați binevoit a intercala — în paranteză — o întrebare: «Raportorul din Budapesta nu era acolo?»

Întrebarea e chiar la bun loc pusă și să po-trivește perfect dlui Popovici; însă nu cred, că dlui va da răspuns la ea! Mai este apoi și nițică maliție în această întrebare la adresa mea. Deci vă rog să-mi dați voe să dau răspunsul scurt și răspicat în următoarele:

Da, «raportorul din Budapesta» era aici; ba a fost luat și în combinație la aceea alegere de un grup de români, încă fiind dat «pactul» părintelui Popovici — despre care pînă acum nu s'a știut nimic — raportorul și soții lui, toți membrii ai partidului național, au trebuit să rămână neactivi, și să lase teren liber părintelui Popovici!

Cu «invitațiunea din centru» care dînsul să piînge, că nu a primit o stimă așa, că nainte a algerilor congregaționale, din periodul trecut, foștii membrii congregaționali români, am organizat clubul comitatens, și s'au luat dispoziții, ca poporul romîn să se manifesteze în toate cercurile făcînd considerare la numărul alegătorilor! Patru zile înainte de alegere am mers la părințele Popovici și l'am făcut popuarea să punem candidați și în cercul nostru și să ne angajăm lor acțiune solidară, fiind și dînsul a'es membru în comitetul cercual.

Dînsul a fost însă foarte neplăcut surprins de propunerea mea, — cu toate că chiar pe dlui l'am numit și de candidat — și a refuzat, pre-țecstînd, că e prea tîrziu! Faptul a fost însă, că de-ja a fost «pactat» cu domnul, căci la alegere împărția prin crînicul paraclisierului său între alegătorii români țidul de votare pentru domnul H. dify.

Faptele deci părintele Ioan Popovici numai era membru al partidului național; ce a dovedit și la ultimele alegeri de deputați dietali, când cu multe săptămîni înainte de alegere a primit a fi membru în comitetul electoral al partidului mancei; a umblat oferînd candidatura acum de-ja alesului deputat din acel partid, l-a bine-ventat în numele alegătorilor români, tot timpul, ce l' sta la dispoziție pe lângă agendele oficloase, îl petrecea în «cancelaria» acelu comitet; era cel mai agil și activ «corteș» între alegătorii români; iar la votizare cu încă un prieten al său mergea în fruntea alegătorilor români!

Ca să revin la alegerile congregaționale, dați-mi voe să observ, că da, are drept, că Românii cu

voturile lor nu pot face majoritate; pot însă să reușească candidați naționali, independenți și fără voință «domnilor», făcîndu-se înțelegere cu Sărbii și Germanii, cari toți s'au sătut de gospo-dăria domnească! Oovada s'a dat înainte cu 9 ani, când la alegerea de pr mar a fost ales cu o majoritate impozantă — cum încă nu a fost pînă atunci — Traian Stoicanescu, pentru care au votat și Sărbii și Germanii, cari mai mare parte din ei nici nu-l cunoșteau personal.

Domnul Ioan Popovici încă a fost ales ca candidatul oficial al dlui H. dify, pe care dînsul n'are de trei ani l'a sprijinit cu atîta abnegațiune! A primit răsplătă! Deci nu ca naționalist, căci așa zice un domn dela administrație: «Popovics ur a mi legjobb emberünk, ő'e mindent meg-tudurk, amit tudni akarunk!» Adecă: Domnul Popovici este omul nostru cel mai bun, dela el toate știm, ce voim să știm! Între altfel de îm-prejurări nici «raportorul dela Budapesta», nici alți prieteni de ai lui nimic nu pot face!

În caz de lipsă mai pot servi cu date!

Sânmcldăușul-mare, 2 Ianuarie 1910.

Cu stimă:

Dr. Nestor Oprean.

Cronica socială și artistică.

Concert și teatru în Vingard. Corul vocal al bisericii rom. gr. ort. din Vingard invită la concertul împreună cu producție teatrală ce va avea loc la 14 Ianuarie n. (anul nou) la școala română din Vingard. Se va juca «Sara pe uliță», comedie de E. Suciu. După producție — danș. Începutul la orele 7 și jumătate seara.

Petrecere în Timișoara. «Reuniunea de I-tură română» din Timișoara invită la produc-teatrală ce va avea loc la 1/14 Ianuarie în teatrului «Fabrikshof». Se va juca «Paraclisier» de V. Alecsandri și «Țiganul cătană» de E. Su. După producție danș. Începutul la orele 8 seara.

Concert și teatru în Bozoviciu. Corul vocal bisericesc gr. ort. român din Bozoviciu invită la producția teatrală ce va avea loc: la 8 Ianuarie n. în sala mare a hotelului «Almajara». Se va juca «Doctorul fără voce» de Molière. După producție danș. Începutul la orele 8 seara.

Teatru în Săliște. Duminecă, 26 Decembrie 1910 (8 Ianuarie 1911) a doua zi de Crăciun se predă în sala festivă a școalei Săliște; I. «O șezătoare la țară» teatru pentru copii, de I. C. Lumcan și C. D. Mugur. II. Tabloul după poezia «Apostolul», de O. Goga, III. Vacanții, comedie într'un act, de M. Baulescu. Începutul la orele 7½ seara. După producțiune joc.

ECONOMIE.

Un cuvînt — înainte.

De Vasile C. Osvadă.

Neam cu tradiții împărătești și mai cu seamă trăitori alături de un popor cu prea puține preocupări de muncă reală — nu ne asumăm responsabilități pentru desăvârșita lipsă de interes față de chestiunile economice.

La noi nime nu roșește, când cetește la rubrica «Economie», pripășită prin gazetele noastre ca o cenușotcă, «despre păstrarea ouălor, despre muschiul verde», și alte chestiuni de «economie, industrie, meserii și negoț». Se înțelege că ne măgulim cu credința că «agricultura» e economie, în care nu intră și industria, și comerțul și alte ramuri ale noțiunii generale «economice».

Pentru noi statistica unei femei bătrâne, care are 17 copii, 56 nepoți, și 150 stră-nepoți — pare că prezintă mai mult inte-

res decât ori care dată din statisticele economice, fără care nu poți avea vre-o îndrumare pe cărările vieții economice. *Scurt*: pe terenul economic — fie vorba de practică ori de teorie — ne lipsește intuiția trebuincioasă și ne lipsește orice organizare.

Intreaga noastră muncă și organizație economică rînduită începe și se sfârșește cu cele vre-o 200 bănci românești — cu toate că băncile sînt numai *mijloace* și nu *ființe* în viața economică a unui neam, care vrea să aibă o viață economică națională.

O altă îndrumare în acest ram de activitate, reclamat de toate interesele noastre — ni-se impune cu forță elementară.

Ici-colea se și observă o sănătoasă pornire în direcția asta.

Această pornire dorim să o sprijinim și noi, cât ne îngăduie modestele puteri și de aceea nesocotim greutatea începutului și ori ce jertfe ni-s'ar cere și promitem să dăm în ziarul acesta poate zilnic *informații economice*, ce credem că se impun în cadrele preocupărilor economice ale neamului nostru.

Intreaga noastră muncă modestă o clădim pe următoarele credințe și principii:

1. Munca și organizația noastră economică, până când vor dăinui stările politice de azi nu — poate fi așezată decât pe temelia *națională*. Principiul național și cel mai intransigent șovinism trebuie să călăuzească între-gă acțiunea noastră economică — căci altcum la ce ne am mai ținea de vorbă: *«nici un ac — dela străin»*.

2. Interesele materiale nu e permis să fie ocrotite nici un moment în paguba intereselor de ordin moral. Căci bunăstarea materială noi o dorim numai ca *mijloc* pentru întruparea și dezvoltarea noastră culturală, socială și politică, vrînd să scoatem biruitoare și aici năzuința *«prin noi înșine»*.

3) Ca *mijloace* pentru prestarea și organizarea acestei munci, pe lângă năzuința ca fiecare fiu al neamului nostru să fie pătruns de faptul că el e *un factor* în viața economică a neamului său și prin el al țării și al omenimei — noi credem că cele mai puternice arme pentru organizarea și dezvoltarea vieții noastre economice ni-le oferă *cooperarea* și anume cu rînduirea de jos în sus, dela sate la orașe.

4. Ca să ne putem cu toții înșirui sub steagul luptei economice — găsim că e bine ca *înainte de toate să fim cu toții împrietiniți cu chestiunile ce să ogîdă în viața economică*, fie aceste de principii, fie de cea mai mică activitate, fie că reprezintă cel mai neînsemnat moment ori fapt economic.

Ca să ajungem aceste ne luăm și noi partea de muncă și voi întreține rubrica de față cu tot felul de *știri și informații din viața economică*. Din vreme în vreme vom comenta dintre știri ori vom scrie câte un articol informativ ori cu material pentru discuție în domeniul economic.

Ori cum ar reuși încercarea noastră, o declarăm dintru început că o facem cu cea

mai curată intenție și cu gândul cel mai bun — numai și numai ca o modestă contribuție la dezvoltarea economică a poporului nostru.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 4 Ianuarie 1911.

Prețurile cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu	
De Tisa — — — — —	23 K. 05
Din comitatul Albei — — — — —	22 « 30
De Pesta — — — — —	22 « 80
Bănățenesc — — — — —	21 « 85
Dunărean — — — — —	22 « —
De Zimoni — — — — —	20 « 70
Cucuruz — — — — —	10 « 60
Secară — — — — —	15 « —
Ovăș — — — — —	16 « 68

Inchelerea la orele 1 și jum.

Prețurile sînt a se socoti după 50 klg.

1911 grâu pe aprilie — — —	11 K. 09
1911 grâu pe Maiu — — —	11 « 01
1911 grâu pe Octomvre — — —	10 « 62
1911 secară pe April — — —	7 « 78
1911 ovăș pe April — — —	8 « 41
1911 cucuruz pe Maiu — — —	5 « 57

BIBLIOGRAFII.

Cărți poștale ilustrate pentru gratulări de anul nou :

Gopii gratulând à 14 fileri.
Ch. puri hazii à 8—10 fil.
Dane frumoase cu copii à 14—16 fil.

La Librăria Tribunei se pot căpăta următoarele

Cărți de rugăciuni.

Ciaslov (Orologion) leg. roșie	2 40
« « leg. piele roșie, aurită	4 —
« « leg. roșie	2 10
« sau Orologiu « «	1 90
Manual de cîntări bisericesti sau Octoiul mic leg. piele roșie	3 20
Manual de cîntări bis. sau Octoiul mic leg.	1 60
Octoiul cel mic	2 —
Cele opt glasuri sau octoiul cel mic	1 50
Acaftistul preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni legat în piele roșie	3 20
« leg. în piele neagră, aurită	4 —
« « « brună, neagră și lila cu negru	5 20
« leg. pînză neagră, aurită	1 75
« leg. pînză roșie	1 70
« leg. de os alb foarte frumoasă	10 —
« de piele brună	10 —
« im de os, albă	2 75
« prea sfintei Născătoare de Dumnezeu și alte acaftiste și rugăciuni foarte evlavioase și de folos	1 20
Patima moartea Domnului și Mîntuitorului nostru Isus Christos. Legătură neagră aurită	2 —
Icoana sufletului. Carte de Rugăciuni și cîntări bisericesti leg.	1 —
« « leg. pînză albastră.	2 60
« « « în piele	3 20
« « « catifea bordo cu copcii foarte frumoase	5 60
Rugăciunile școlarilor și cîntări bis. pentru școlile populare romine. Alese și întocmite de N. Ștefu, inv.	— 50
Mărgăritarul sufletului. Carte de rugăciuni și cîntări întocmite pentru toate trebuințele vieții leg. roșie și vinată	1 —
Mărgăritarul sufletului leg.	1 —
« « « pînză	2 60
« « « piele	3 20
« « « în catifea	5 60
Mîntuirea sufletului. Carte de rugăciuni către preasfinta Născătoare de Dumnezeu și domnul	

nostru Isus Christos.	— 80
Carte de rugăciuni în folosul tinereții de un prieten al copiilor, ed. II-a completată	— 24
Cărticică de rugăciuni către Preasfinta Născătoare de Dumnezeu prea felositoare pentru tot creștinul	— 20
Taina celor douăsprezece Vineri mari și rugăciune pentru vremuri grele	— 20
Visul Preacuratei și preasfintei Născătoare de Dumn. urmat de cele mai frumoase rugăciuni	— 20
Visul Născătoarei de Dumnezeu ce l-a văzut mai înainte de răstignire	— 20
Epistolă a d-lui nostru Isus Christos ce a trimis-o Dumnezeu din ceriu	— 20
Cartea Sf. Antonie de Padua	— 30
Sfîntul Antonie de Padua, pinea Sf. Antonie	— 20
Isvorul îndurărilor sau onoratul paraclis	— 20

Poșta Redacției.

Vasiova. Invitarea la producțiunea dv. teatrală n'o putem publica, fiind tipărită în tipografie străină.

Mehadia. Acelaș răspuns.

V. I. C. Sînt prea multe greșeli de îndreptat, Nuvela denotă însă talent. Poate de altădată.

Ab. 1513. Cam de 40 de ani. Trăiește în București. E numai scriitor. «Fantazii», 1 coroană 50 filer. (plus 20 fil. porto.) Se găsește și la librăria noastră.

Cornel A. Iulia. Iți mulțumim pentru rîndurile frățesti și călduroase.

Poșta Administrației.

Trifon Ruian Székesut. Am primit 4 50 cor. pe anul 1910

Daniel Dumbrava Marosoroszfalu. Am primit 4 50 cor. abonament pe anul 1910.

Redactor responsabil: Iuliu Ciurgăia.

«Tribuna» Institut tipografic, Niehîn și conș.

2 culegători tipografici

se primesc imediat în tipografia Tribuna.
Leafă după tarif.

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,
Arad, vis-à-vis cu casa comitatului.
Palatul Fischer Eliz. Poarta II.
Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

Credit pe ipotecă, pe cambiu

și pentru oficianți
mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 876.

Spectacolul Timișorii e magazinul de haine gata pentru bărbați și copii al lui

Henrich Schul & Comp.

din Timișoara, centru, strada Kossuth Lajos 21.

În noul magazin de haine deschis în palatul Băncii de economii Timișoara-Josefstadt se află haine și paltoane gata dela cele mai ieftene până la cele mai fine și la ultima modă pe lângă prețuri fixe moderate.

Magaz'nul poate fi privit oricând, fără nici un obligament de a cumpăra.

Premiat cu premiul I la București în 1894.

SCULPTOR ROMÂN.

Am onoare a aduce la cunoștința on. domni preoți și învățatori precum și întreg on. public român următoarele:

Ca sculptor de lemn sunt în poziție să servesc în ori e vreme cu ori-ee fel de lucru de sculptură și mărit pentru sfintele noastre biserici creștinești d. e.:

Iconostase (Temple) Străni, Tronuri, Scaune, Chivote, Răpizi, Uși, Cadre, etc.

în ori-ce stil s'ar recere, cu cele mai moderate prețuri. Construiesc PLANURI după dorință. Pentru toate lucrurile mele iau garanță deplină că sunt de prima calitate atât ca lucru cât și ca artă.

Atrăgând atențiunea on. public asupra împrejurărilor, și chiar buna cuvîntă ar aduce cu sine ca bisericile noastre românești prin măestri români să se înfrumuseze

Rog bunăvoința în special a onor. offiți și comitelele parohiale.

Cu tot respectul semnez

I. Iuliu Bosios,
sculptor și auritor în Berliște,
poșta Jâm (Banat).

Promovat cu distincție de școală de sculptură.

Medalie de aur pentru lucrări de artă.

Artificer propriu de ornamentație artistică.

Caut doi învățăcei

cari posed limba română și maghiară și posed barem una clasă gimnazială, pe lângă condițiuni de tot favorabile.

Traian Baicu,
comersant în Zalaina.

Cele mai bune

Vinuri de deal,

le găsești la Iulius Dános, producător de vinuri în Șiria pe lângă urm. prețuri:

Vin de masă prima calitate, azuriu Cor. 50—
Vin de Rizling prima calitate 54—
Cele mai bune vinuri vechi, culoare azurie Cor. 56—, 60—. Vinuri: Schiller Cor. 50—. Vin roșu (Bikavér) 80.— și 90— de hecto.

Vinurile se expediază în butoaie de imprumut, începând dela 100 litre de orice calitate.

Serviciu entent, vinuri admirabile de prima calitate.

Adresa pentru scrisori și telegrame:

Iulius Dános,
mare producător de vinuri
Világos (Șiria, Arad m.)

Un hărmăsar

de 4 ani, comissat, se află de vânzare. Doritorii să se adreseze lui Iosif Vanc, Gașa, up. Világos (cott. Arad)

Se vând

pelângă rate lunare

convenabile, fără orice urcare de preț.

— Numai prima calitate. —

Instrumente muzicale.

Arme

Articole de voiaj

Ochiane

Aparate de fotografiat

Rufe pentru bărbați

Covoare

Candelabre

Mobile de aramă

Obiecte din argint de China

Tablouri și statuete

Casse de bani

Opuri literare

Mașini de scris

Hectografe, la

Csiszár Viktor

Kolozsvár, Drák Ferenc-u. 20.

Succesorul lui Aufrecht și Goldschmidt.

Reprezentanța generală:

S. A. Elek & Comp.

Cea mai ieftină sursă de cumpărat.

Cea mai ieftină sursă de cumpărat.

BINDER LAJOS

clasornicar și gluvaerglu în
MEDGYES, Markt-platz Nr. 8.

Depozit bogat de
totfelul de clasornice de aur și argint
precum și clasornice de metal și nickel

Articlii de argint de China.

Ochelari și zwickeri de Rathenov.

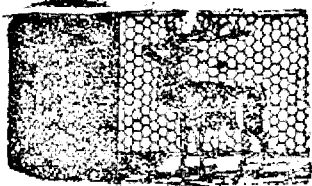
Articole optice de aur și argint.

Reparatur solide și ieftine. Serviciu consilțios.

Fabricație din țară prima calitate!

Stoboare de sârmă tari și trainice!

În atenția arhitecților, agronomilor, proprietarilor de vile, p. vile grădini, terenuri de vigoare etc.

PÉCSI HENRIK

fabrică pentru împletituri de sârmă
BUDAPESTA, VI., Aréna-ut 126 sz.

Telefon 120—89. — — — Telefon 120—89.

Trimit și instalez împletituri de sârmă pentru mașini, împletituri de oscilat, stoboare pentru case și vile, împreună cu uși și porți puternice.

!! Cele mai frumoase rețele !!

Prețuri ieftine! Prețuri ieftine!

Mai furnizez: clururi pentru cernut prund, coșite pentru nisip, burlane pentru schintei, coșite pentru nutreț, botnițe pentru boi și stobor pentru fereste de orice mărime.

!! Lista și prospecte de prețuri se trimit gratis. !!

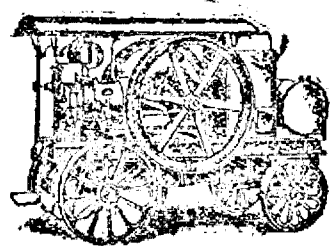
Agronomii își pot face cumpărăturile în condițiunile cele mai avantajoase la magazinul economic și de unelte al lui

Kálló István és Társa

Telefon No. 850.

Oradea-mare—Nagyvárad

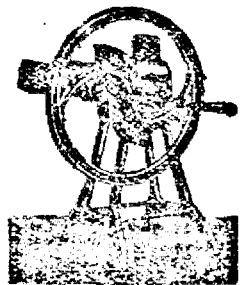
Teleki-u. No. 9.

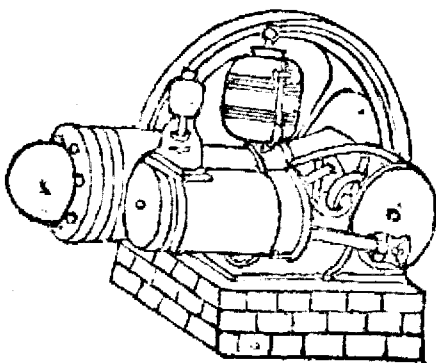
Are în depozit, pe lângă avantajoase condiții de plată, tot-felul de mașini industriale și agricole, aparate, unelte, oleiuri, saci, mușamale funii motoare, automobile, stropitori etc.

Cereți prospecte. — Expediție gratuită.

— Corespondență în limba română —

Motor cu olei brut. Nou-tate!

Cea mai contabilă putere motorică.

Cea mai ieftină uzină! Garanție necondiționată. Prețuri și condiții favorabile. Fără mașinist! Nu explodează. Nu e expusă focului. Nu e supț inspecția financiară. Nu are cazan. Funcționare simplă. Punem mașina la dispoziția oricărui individ acreditabil, fără nici o cheltuială, pentru a se convinge că face cel mai bun și cel mai vrednic de încredere serviciu. Prospecte de prețuri dela 2—60 PH gratuit.

PÁLFY TESTVÉREK

turnătorie de fer și fabrică de mașini în **SEGHEDIN—SZEGED.**

Fondat în Anul 1807. Distins cu 20 medalii de aur.

Avis!

La **FĂGETANA** institut de credit și de economii ca societate pe acțiuni în Făget (Facset), *contra unei rate săptămânală de 1 coroană și a unei taxe de asigurare minimală (niște fileri) își poate asigura tot natul (bărbați și femei), care e în etate între 20—60 ani și intră ca membru în secțiunea »Depuneri încoplate cu asigurare de viață» introdusă la susnumitul institut —, suma de*

1000 coroane adevă unamile coroane.

Primirea atâră însă, dela rezultatul vizitării medicale.

Depunerea minimală e săptămânal 1 coroană, contra căreia se asigură 1000 coroane și depunerea maximală e săptămânal 50 coroane contra căreia se asigură 50.000 coroane pentru ajungerea termenului de 15 ani, sau pentru cazul de moarte înainte de împlinirea acestui termen.

Deci *contra unei depuneri săptămânală minimală, la tot natul t-se dă prilejul de o parte la acela, ca să și agonisească o sumă considerabilă, cu care își poate asigura tratul liniștit în viitor, iar de altă parte aceia că la cazul de moarte, familia sa, să aibă capitalul de lipsă pentru tratul vieții.*

Pe baza acestor depuneri institutul „Făgetana” acordă și împrumuturi. — Femei și bărbați, tot o formă de taxă de asigurare plătesc. — Membrii din provincie primesc ceuri cu cari pot plăti gratuit taxele. — Informațiuni mai detaliate, la cerere se dau gratuit.

Plățile se solvesc săptămânal sau pe mai multe săptămâni înainte, și din partea institutului se manipulează ca depuneri și se fructifică cu 4% interese.

Acestea depuneri orișicând se pot abzie și în acest caz — cu considerare la regulamentul referitor la acest ram de operațiune, suma depră, se estradă deponentului cu interese cu tot.

La cazul că deponentul în decurs de 15 ani își plătește ratele regulat la finea anului al 15-lea — după fiecare rată săptămânală de 1 coroană, primește câte 1000 coroane dela susnumitul institut.

Iar la cazul, că intervalul de 15 ani orișicând ar înceta din viață, chiar să fi plătit și numai o singură rată, — după fiecare rată săptămânală de 1 coroană, primesc următorii lui legitimi, sau persoana în favorul căreia s'a asigurat, câte 1000 de coroane, la 30 zile după documentarea încetării din viață a deponentului.

Suma scedată cu încetarea din viață a deponentului e asiguată de cea mai mare societate de asigurare Olaneză »Algemeene Maatschappij van Lebensverzekering Lijfrente» din Amsterdam (reprezentanția pentru Ungaria în Budapesta) și se plătește prin »Făgetana» institut de credit și economii în Facset.

„Făgetana”

institut de credit și economii în Facset.

Zaharie Bărsan:

**Impresii
de Teatru
din Ardeal**

à 2 cor.

(10 fileri porto)

: Se poate că-
păta la Librăria
Tribunei Arad.

Nou! În Arad n'a mai existat încă! Nou!

În strada Forray (Palatul contelui Nádasy) s'a deschis deja o între-
— prinsă americană electrică de —

Tălpuire repede

Prețurile:

Tălpuire și calcăie bărbătești numai C. 2'40

" " " femeiești " " 2'—

" " " pentru copii " " 1'60

Roagă binevoitorul sprijin

Szabolcsi Farkas.

Telefon 66—82.

FISCHER TESTVÉREK

■ Instruitori de sticlă și fabricanți de oglinzi; ■
■ pictură specială pentru geamuri de biserică. ■

BUDAPESTA, VIII., Mária-utca No. 11.

Pregătim ireproșabil oglinzi, plăci, dulapuri și apărătoare pentru uși. Primim execuția conștiințioasă a oricăror lucrări din acest ram, apoi colorarea în sticlă ori mozaic a geamurilor de biserică, dormitoare, sufragerii, saloane, portale și porticuri.

== Mare depozit de sticlă în plăci. ==

Comandele atât din loc cât și din provincie se fac cu multă conștiințiozitate.

Telefon 66—82.

Voi ești a economisa bani?

Voi ești și D-ta să cumperi marfă bună ieftin? cercetează deci magazinul de ghete, plășii și modă pentru bărbați a lui **Korányi**, pentru că numai aci se poate cumpăra mai ieftin, marfă bună și frumoasă. — În interesul propriu să vă convingeți și să fiți atenți la firmă!

Korányi Jenő

Arad, Szabadság-tér 3.

(Fosta localitate alui Winternitz)

Prețuri scăzute!

Ghete tari pentru muncitori
manufactură dela fl. 2'60
Box-Bergsteiger dela 3'75
Box american sau Chevro
dela fl. 6'50 în sus.

Ghete cu șirete pentru dame
dela fl. 2'70 în sus.
Ghete box cu șirete p. dame
dela fl. 3'50 în sus.
Ghete p. copii, băieți și fete
deja dela 80 cruceri în sus.

Foarte mare asortiment de ghete p. baluri.

Ghete pentru bărbați, femei copii, fete și băieți de toffelul și de tot prețul.

Mare depozit permanent de cele mai noi plășii, cravate și toffelul de albituri.

HOFFMANN SÁNDOR, Arad, Edificiul Teatrului.

Mare asortiment de:

Confecțiune p. dame

Paltoane de iarnă pentru băieți.

Stofe, catifele și materii pentru vestminte de casă.

Barcheturi, Tenise, Pânze și Albituri.

Cumpărare ocazională de câteva bucăți de

COVOANE PERZIANE.

Se primesc și doi învățăcel burl.

Prima fabrică de case și mașini din Ungaria

I. Anheuer, Timișoara.

Casse

de cea mai nouă construcție
sigur e contra focului și spargerii.

Casse cu panțere de oțel, tresoare și antrepozite
panțerate cu deplină siguranță contra spargerii.

Casse pentru cărți din asbest.

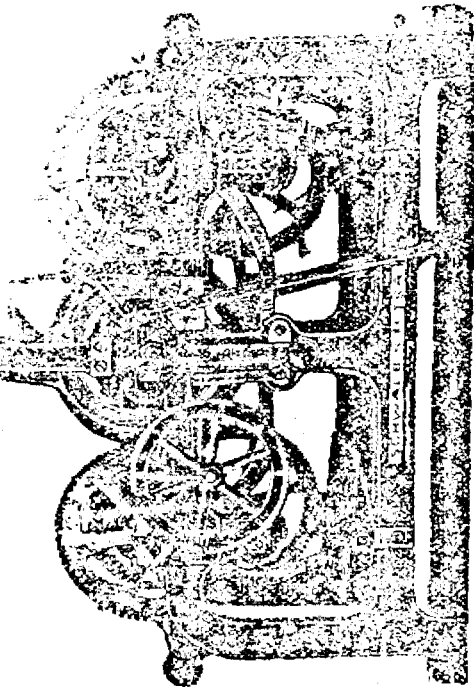
Panțerarea locatelor pentru case.

Uși și ferestri panțerate pentru institute de
bani, cea mai nouă construcție.

Preț-curent ilustrat se trimite gratis și franco acasă.

SCHWALB KÁLMÁN
FABRICA DE CEASORNICE DE TURN
BUDAPEST, VII. Dembisky-u. 32.

Cea mai mare fabrică de ceasornice de turn din Ungaria
Telefon No. 63—47.
Expoziție permanentă de ceasornice de turn.
Privilegiu excepțional.
Nenumărate adrese de recunoștință și dis-funcțiune.
Preliminar gratuit.

motoare **Celebrele** originale

„OTTO”

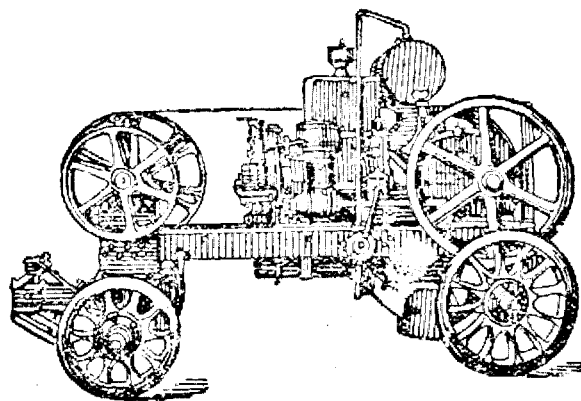
cu benzină, gaz, sau oleiu brut.

Păaa acum sunt în funcțiune mai mult ca 95.000

în toate părțile lumii.

Prețuri ieftine! Condiții avantajoase de plată.

— — Mare expediție în țara și străinătate — —

Depozitul filial a fabricii de motoare:

Langen & Wolf

Timișoara — Josefstadt, Bónnáz-u. Nr. 12.

Liste de prețuri și prospecte la dorință se trimit
gratuit și porto franco.

Avis.

Aduc la cunoștința on. public, că pră-
vălia mea ce susțâ de 40 de ani o disolv și
mărfurile din magazin le vând cu prețuri
surprinzător de ieftine.

Cu deosebită stimă:

Kutln Gyula,

Arad, Szabadság-tér 18.

— Replantați-vă viile cu altoi dela firma română! —

Altoi de vie!!

Calitate distinsă pe lângă prețurile cele mai moderate, soiuri de vin și de masă, vița americană cu și fără rădăcina, ochiuri de altoi, vița europeană cu rădăcina.

Se află de vânzare la

„MUGURUL“ însoțire economică-comercială Elisabetopol (Erzsébetváros, Kisküküllő vm.)

material disponibil în altoi peste două (2) milioane școalele de altoi n'au fost atacate de peronospora, altoi desvoltați la perfecțiune. La cumpărări pe credit cele mai ușoare condițiuni pățirea pe 10 ani cu interese de 70/0. La cerere preț-curent și instrucțiuni gratis și franco.

Insoțirea primește gratis elevi pentru învățarea altoitului și a manipulării școalei de altoi.

Prima condiție de renșită este de a folosi material solid!

Trimiteți banii la cursul practic de altoi.

Nemai altoiose bune! Calitate distinsă!

Ingrijirea frumuseții.

Crema Gladys (No II) pentru folosirea de ziua înalbește fața ca zăpada, o face moale catifelată și lucioasă. Ea înlocuiește de minune chiar și pudra. Prețul 2 coroane.

Efectul Cremei Gladys (No I) pentru folosirea de noapte nu se arată imediat, însă după o folosință după câteva săptămâni ea are un efect plăcut și natural asupra feții, îndepărtând ori-ce pată și necurețenie din față. Crema Gladys No II. pentru folosirea de ziua după o folosință scurtă între în privința efectului orice mijloc cosmetic similar. Efectul deosebit al acestui cosmetic excelent constă în aceea, că despoaie pe neobservate suprafața urâtă a feții și îndepărtează petele și alte necurății din față, li dă feței o suprafață nouă.

Crema Gladys este cel mai mare dușman al petelor și necurățiilor de piele cauzate de soare și de agitația aerului.

Prețul 2 cor. Preparator: Vig Béla, farmacie la „Împăratul roman“, Budapesta, II., Fő-utca 54.

III

Cele mai bune

orologioare

— cele mai solide și cele mai după modă —

juvaeriale

atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă cheazășie de 10 ani și prețuri ieftine, livrează cea mai bună prăvălie în această privință în întreaga Ungaria

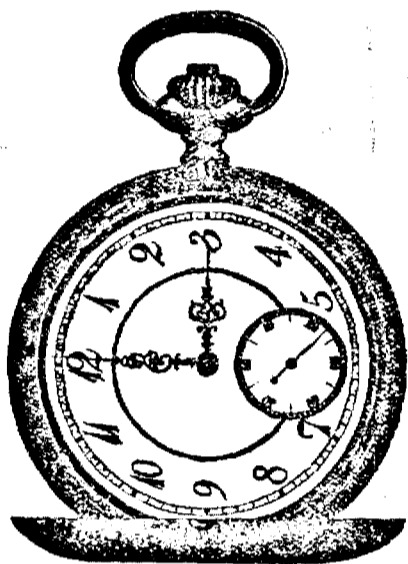
BRAUSWETTER JÁNOS

orologier în SZEGED.

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT.

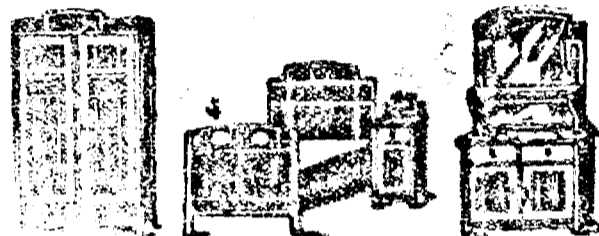
Notez că numai acela vor primi catalogul gratuit cari îl cer cu provocare la ziarul Tribuna. (ad. scriu că a cetit anunțul în Trib.)

Correspondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

Nicolas Hencilă

măsar de zidiri și mobile
Déva, Str. Vasut No 18. (Casa proprie).

Aduce cu simă la cunoștință on. public din loc și provincie, că și-a provăzut și mărit atelierul de măsuril cu puteri de muncă corespunzătoare cerințelor de azi.

Primește totfelul de lucrări pentru zidiri și mobile, precum și reparări cu prețuri convenabile și pe lângă serviciu prompt și conștințos.

Mare magazin de tot felul de mobile pregătite din materialul cel mai excelent uscat dela cele mai simple până la cele mai luxoase.

Firmă românească!

In atelierele de mașini ale lui **Eugen Nicola Blaj** (Balászfalva) se pregătesc tot-felul de **mașini economice și pluguri.**

Mașinile sunt gata deja și după comandă se pot expeda momentan. În depozit se află gata tot-deauna, pe lângă celelalte mașini economice și cele mai bune mașini de îmblățit cu locomobile de benzin dela 3 până la 16 cai putere. Garnituri de îmblățit cu locomobile de vapor. Motoare de benzin dela 2 până la 100 cai putere. Motoare de gaz sugativ din cărbuni de lemn, cocs sau trecut. dela 10 până la 100 cai putere. Instalează mori pentru măcinat cu petrii sau valuri sau mori pentru făină clasificată. Instalează fabrici pentru făcut cărămidă și figlă.

Oferte pentru orice mașină precum și informațiuni da gratuit. Catalog românesc cu prețuri la cerere se trimite gratis și franco.

Roagă onoratul public român, să binevoiască a-l onora cu comande, asigurându-l de serviciu prompt, lucru bun, și prețuri moderate. Cine va cerceta și cumpăra din atelierul de mașini al lui EUGEN NICOLA se va convinge că nu e silit a cumpăra dela străini și de multeori lasa să fie înșelat de agenți străini. Adresați-Vă cu încredere la comerciantul român

Eugen Nicola, atelier de mașini economice Blaj (Balászfalva).

